

II. Drättselkammaren.

Enär de förnämsta af Drättselkammaren handlagda ärenden redan under föregående afdelning blifvit anförda, upptagas här endast följande:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Försäljning af
tomter.

Dels på grund af särskilda utaf Stadsfullmäktige gifna, i det föregående redan berörda bemyndiganden, dels i stöd af Drättselkammaren jemlikt dess reglemente tillkommande befogenhet att genom offentlig auktion försälja staden tillhöriga odisponerade tomter, försälde Drättselkammaren under året nedanupptagna bostads- och fabriktomter, å hvilka, sedan för desamma fastställda löseskillingar antingen kontant erlagts eller gäldats genom utfärdande af i tomten in-tecknade skuldsedlar, salubref af Kammaren å stadens vägnar utfärdades.

Qvarter N:o	Tomt N:o	Gata	Köpare	Tomtens areal m ²	Enhets-pris Smk.	Enhets-belopp Smk.	Köpeskil-lingens belopp Smk.
148	8	Lots-	Juriskandidaten Ludvig Hjelt	1,402,500	14	50	20,336 25
146	13	D:o	Arkitekten Bruno Granholm	1,305,339	21	—	27,412 12
154	26	Malm-	Judiska församlingen	2,096,022	20	—	Kosinads-fritt
155	30	D:o	Kakelugnsmakaren J. Berg	1,602,190	18	—	28,839 42
130	10	Skeppsredare-	Arkitekten K. Wasastjerna	2,500,442	25	—	62,511 05
127	9	Fabriks-	Musikhandlaren H. W. Schalin	1,700,600	21	—	35,712 60
131	6	Gen-	Aktiebolaget Asunto Osakeyhtiö Walo	1,062,247	18	92	20,100 —
148	6	Lots-	Juriskandidaten Ludvig Hjelt	1,443,750	10	—	14,437 50
161	9	Kronbergs-	Osakeyhtiö Louhi	1,385,024	17	50	24,237 92
324	21	Alp-	Doktorn K. A. Brander	1,648,931	12	—	19,787 17
324	23	D:o	Densamme	1,651,626	14	53	24,000 —
320	8	Vestra Prest-	Byggmästaren J. G. Rosenberg	1,030,000	11	—	11,330 —
280	5	Verkstads-	Färgaremästaren W. E. Lindström . .	4,255,000	6	—	25,530 —
363	2	Borgå-	Filareenkan M. W. Andersson	1,671,533	12	—	20,058 40
374	42	Fredriksbergs-	Aktiebolaget Aho	1,142,025	14	—	15,988 35
374	44	D:o	D:o	972,000	13	—	12,636 —
374	46	D:o	D:o	1,260,000	13	—	16,380 —

374	48	Fredriksbergs-	Aktiebolaget Aho	1,260,000	10	—	12,600	—
374	17	Borgå-	D:o	1,342,000	9	—	12,078	—
374	19	D:o	D:o	1,260,000	8	—	10,080	—
374	3	Wiborgs-	D:o	990,290	13	—	12,873	77
374	50	Fredriksbergs-	Aktiebolaget Svanen	1,260,000	11	—	13,860	—
374	21	Borgå-	D:o	1,260,000	9	—	11,340	—
109	33	Bergmans-	Gårdsogaren Alex. Gratschoff . . .	1,991,065	21	60	43,000	—
320	6	Vestra Präst-	Byggmästaren G. F. Willandt . . .	1,067,663	11	52	12,300	—
	22	3 Kristians-	Gårdsegarinnan A. Nevalainen . . .	49,543	5	—	247	72
135	4	Peters-	Arbetareaktiebolaget Nordstjernen .	2,265,247	17	44	39,525	—
126	10	Bergmans-	Arbetareaktiebolaget Alfa	2,641,363	17	—	44,903	17
281	7	Verkstads-	Handlanden Nikolai Schoschkoff . .	2,036,000	8	—	16,288	—
317	35	3:dje linien	Työväen Asunto-Osakeyhtiö Kaleva	1,104,000	10	—	11,040	—
286	22	Östra Chausséen	Apotekaren K. A. Aschan	915,400	22	—	20,138	80
317	9	Alp-	Arbetareaktiebolaget Walhalla	1,374,385	11	—	15,118	24
134	10	Fabriks-	I. Ramstadius och G. Niemelä	2,102,562	18	—	37,846	12
312	8	4:de linien	Handlanden J. Pelin	1,304,579	9	—	11,741	21
313	10	D:o	Densamme	1,435,080	12	50	17,938	50
320	11	Castréns-	Byggmästaren M. Oksanen	1,546,440	8	—	12,371	52

I stöd af Stadsfullmäktiges dels under året dels tidigare fattade beslut afslutade Drätselkammaren legoafstal beträffande staden tillhörig jord uti följande fall:

Uttarrenderade lägenheter.

No å kartan	Lägenhetens namn	Areal m ²	Arrendatorns namn	Arrende- tidens utgång	Grundränta bl	Årlig penninge- afgift Fmg.
37	<i>Berghäll:</i>					
	bostadstomt N:o 17 vid Alpgatan	2,009,965	Stenarbetaren H. Eskola ¹⁾	1931 dec. 31	—	1,206
	bostadstomt N:o 19 vid Alpgatan	1,636,611	Villaegaren K. W. Beichman ²⁾	1931 „ 31	—	1,000
	bostadstomt N:ris 28 och 30 vid Helsingegatan	3,905,000	Arbetareaktiebolaget Kallio ³⁾	1931 „ 31	—	2,344
	bostadstomt N:o 3 vid Wallinsgränd	1,287,000	Byggmästaren M. Sundqvist ⁴⁾	1931 „ 31	—	850

¹⁾ Drks prot. den 10 jan. § 22. — ²⁾ D:o d:o den 21 mars § 14. — ³⁾ D:o d:o den 21 mars § 15. — ⁴⁾ D:o d:o den 21 mars § 16.

79	<i>Brunnsparken:</i>						
	Brunnshuset	—	Fru J. C. Maexmontan-Knief ¹⁾	1905 dec. 31	—	8,000	—
	Kägelbanan	—	Densamma ²⁾	1905 dec. 31	—	500	—
32	<i>Cirkusgatan, tomt</i>						
	N:o 8 vid	—	Byggmästaren J. Söderlund ³⁾				
32	<i>Holmängatan, tomt</i>						
	N:o 4 vid	—	Densamme ⁴⁾	1920 dec. 31	3,133	175	—
32	<i>Långbrokajen, tomt</i>						
	N:o 9 vid	—	Densamme ⁵⁾				
32	<i>Holmängatan, tomt</i>						
	N:o 8 vid	—	Senatorn A. Genetz ⁴⁾	1920 dec. 31	—	200	—
—	<i>Mejlans:</i>						
	bostadsvillan N:o						
	22	9,720,000	Smeden A. Holsti ⁶⁾	1931 dec. 31	—	256	—
	bostadsvillan N:o						
	23	12,160,000	Urhandlaren E. J. Herlin ⁷⁾	1931 dec. 31	—	170	—
32	<i>Sparbankskajen,</i>						
	tomt N:o 4	—	Fru M. Mattsson ⁵⁾	1910 dec. 31	—	320	—
15	<i>Wallgård:</i>						
	fabrikstomt N:o 15						
	vid Fredriks-						
	bergsgatan	3,062,000	Fabrikanten S. Strindberg ⁸⁾	1911 dec. 31	—	842	—
	Lotterna N:ris 1:a,						
	2:a och 3:a af lä-						
	genheten N:o 6	57,914,000	Sörnäs Snickeri aktiebolag ⁹⁾	1911 dec. 31	—	4,055	—

Förlängning af
arrenderätt.

Särskilda ansökningar om förlängd arrenderätt hade visserligen under året inkommit, men hunno ej af Stadsfullmäktige så slutbehandlas, att Drätselkammaren derom kunnat underrättas för uppgörande af nya arrendekontrakt. Kammarens notariatsförteckningar för året upptager derför arrendeförlängning endast för lägenheten N:o 87 Tjärholmen på tid och villkor, hvilka omnämnts uti föregående årsberättelse ¹⁾.

Tillfälliga
legoafstal.

Legoaftal af mera tillfällig natur angående staden tillhöriga mindre, dels för odling, dels till upplag m. m. lämpliga platser träffades dessutom af Drätselkammaren på kortare tid uti följande fall:

¹⁾ & ²⁾ Drks prot. den 24 jan. § 10. — ³⁻⁵⁾ D:o d:o den 14 nov. § 31. — ⁶⁾ D:o d:o den 13 juni § 16. — ⁷⁾ D:o d:o den 13 juni § 16. — ⁸⁾ D:o d:o den 23 maj § 30. — ⁹⁾ D:o d:o den 12 maj § 13. — ¹⁰⁾ Se 1900 års berättelse pg. 14.

Arrendeplats	Arrendatorns namn	Arrende- tidens ut- gång	Arrende- afgäld Fmk.	Anm.
<i>Fabriksgatan</i> , upplagsplats å tomt N:o 5 vid	Aktiebolaget „Neitsypolku“ ¹⁾ . . .	2 mån. upps.	20	per månad
<i>Gamla packhusgården</i> , upplag af maskiner å	Firman Carl Jacobsen et C:o kon- kursmassa ²⁾	6 dagar	10	per dag
<i>D:o</i> upplagsplats litt. C.	Aktiebolaget Agros ³⁾	2 mån. upps	30	per månad
<i>Gammetstaden</i> , skyddsom- rådet vid	Handlanden J. A. Nyman ⁴⁾ . . .	1906 dec. 31	250	”
<i>Gräsviken</i> , upplagsplats vid	Firman A. L. Hartvall ⁵⁾	6 mån. upps.	462	per år
<i>Hambanan</i> , vattenkiosk vid	Fabrikanten K. E. Frostell ⁶⁾ . . .	6 ” ”	50	”
<i>Hafstorget</i> , upplagsplats vid	Kamreraren H. Hellner ⁷⁾	1 ” ”	130	”
<i>D:o</i> d:o ”	Sandvikens Aktiebolag ⁸⁾	1 ” ”	800	”
<i>Hermanstad I</i> , tomt N:o 1 i 5:te qv.	G. W. Söderholm och G. A. And- ström ⁹⁾	tillsvidare	8	”
<i>D:o II</i> , tomt N:o 8 i 22:dra qv.	Arrendatorn I. V. Saarela ¹⁰⁾ . . .	d:o	25	”
<i>Hesperia park</i> , skjutbana	Arbetaren J. Nybacka ¹¹⁾	d:o	15	per vecka
<i>D:o</i> d:o	Panoramaförevisaren B. Björkdal ¹²⁾	d:o	10	”
<i>D:o</i> d:o	D:o H. Cöhne ¹³⁾	d:o	10	”
<i>Hörneberg</i> , lotten litt. B.	Wilh. Andsténs Fabriksakt.bol. ¹⁴⁾	6 mån. upps.	600	per år
<i>D:o</i> ” ” D	Handlanden J. Tallberg ¹⁵⁾	6 ” ”	300	”
<i>D:o</i> ” ” E.	Fabrikanten O. Andstén ¹⁶⁾	6 ” ”	200	”
<i>Jungfrustigen</i> , upplags- plats i qv. N:o 128 vid	Magistern V. Meurman ¹⁷⁾	2 ” ”	25	per månad
<i>Junkarskolans plantage</i> , upplagsplats	Byggmästaren J. Ahde ¹⁸⁾	6 ” ”	180	per år
<i>Kampmalmen</i> , d:o	Fabrikanten B. Poschner ¹⁹⁾ . . .	2 ” ”	90	”
<i>D:o</i> d:o	M. Seppälä och J. G. Helenius ²⁰⁾	2 ” ”	120	”

¹⁾ Drks prot. den 7 mars § 40. — ²⁾ D:o d:o den 19 sept. § 19. — ³⁾ D:o d:o den 27 dec. § 8. — ⁴⁾ D:o d:o den 7 nov. § 34. — ⁵⁾ D:o d:o den 19 sept. § 2. — ⁶⁾ D:o d:o den 12 dec. § 5. — ⁷⁾ D:o d:o den 3 jan. § 18. — ⁸⁾ D:o d:o den 24 jan. § 14. — ⁹⁾ D:o d:o den 31 jan. § 40. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 25 april § 33. — ¹¹⁾ D:o d:o den 28 mars § 11. — ¹²⁾ D:o d:o den 11 april § 3. — ¹³⁾ D:o d:o den 11 april § 2. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 5 dec. § 22. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 5 dec. § 8. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 12 dec. § 32. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 8 aug. § 14. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 21 mars § 1. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 5 sept. § 6. — ²⁰⁾ D:o d:o den 19 sept. § 7.

<i>Köpmansgatan</i> , upplagsplats å tomt N:o 4 i qv. N:o 161 vid	Byggmästaren W. Taipale ¹⁾ . . .	2 mån. upps.	25	per månad
<i>Lotsgatan</i> , upplagsplats å tomt N:o 10 i qv. N:o 189 vid	Kaptenen Hj. von Bonsdorff ²⁾ . .	2 " "	25	"
<i>Majstad</i> , tomt N:o 5 i 3:dje qv. af	Arrendatorn I. V. Saarela ³⁾ . . .	tillsvidare	15	per år
<i>Malm</i> , plats för hönsgård	Lokomotivföraren K. A. Hästesko ⁴⁾	6 mån. upps.	40	"
<i>D:o</i> " " svingård	Arbetarehustrun M. Karjalainen ⁵⁾	6 " "	24	"
<i>D:o</i> " " salustånd	<i>D:o</i> S. Levander ⁶⁾	halft år i sender	15	"
<i>Malmgatan</i> , upplagsplats vid	Arbetareaktiebolaget Kalliola ⁷⁾ .	2 mån. upps.	12	per månad
<i>D:o</i> d:o " "	<i>D:o</i> Tyynelä ⁸⁾ .	15 mars—15 nov.	10	"
<i>Mejlans</i> , plats för svinbus	Formanshustrun E. Österberg ⁹⁾	till april 1902.	10	i ett för allt
<i>Packlustomten</i> , upplagsplats å	Vicehäradshöfdingen A. Koroleff ¹⁰⁾	2 mån. upps.	40	per månad
<i>D:o</i> d:o	Helsingfors Sparbank ¹¹⁾	2 " "	40	"
<i>D:o</i> d:o	Vicehäradshöfdingen A. Koroleff ¹²⁾	2 " "	20	"
<i>Rosavilla</i> , salustånd vid	Arbetarehustrun H. M. Laurila ¹³⁾	halft år i sender	15	per år
<i>Runebergsgesplanad</i> , 2:ne kiosklatsér i	Fabrikanten A. L. Hartvall ¹⁴⁾ . .	tillsvidare	200	"
<i>D:o</i> 1 kiosklats i	Sjökaptenen K. M. Björklund ¹⁴⁾	d:o	100	"
<i>Skatudden</i> , upplagsplats litt. F. å	Firman Lars Krogius et Co ¹⁵⁾ .	6 mån. upps.	324	"
<i>D:o</i> d:o litt. H. å	Densamme ¹⁵⁾	6 " "	348	"
<i>D:o</i> d:o litt. I. å	Speditören A. Andersson ¹⁶⁾ . . .	6 " "	231	"
<i>D:o</i> d:o litt. L. å	Firman Ch. Jacobsen et Söner ¹⁷⁾	6 " "	360	"
<i>D:o</i> d:o litt. M. å	Asfaltören A. Pelander ¹⁸⁾	6 " "	250	"
<i>D:o</i> d:o litt. O. å	Densamme ¹⁸⁾	6 " "	225	"
<i>D:o</i> d:o litt. N. P. et R. å	Speditören A. Andersson ¹⁹⁾ . . .	6 " "	72	"
<i>Strandgatan</i> , upplagsplats i qv. N:o 211 vid	Byggmästaren P. Halonen ²⁰⁾ . . .	6 " "	350	"

¹⁾ Drks skrf. den 2 maj § 24. — ²⁾ D:o d:o den 9 maj § 22. — ³⁾ D:o d:o den 25 april § 33. — ⁴⁾ D:o d:o den 15 aug. § 1. — ⁵⁾ D:o d:o den 29 aug. § 3. — ⁶⁾ D:o d:o den 14 febr. § 5. — ⁷⁾ D:o d:o den 5 sept. § 3. — ⁸⁾ D:o d:o den 19 sept. § 25. — ⁹⁾ D:o d:o den 24 okt. § 6. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 20 juni § 3. — ¹¹⁾ D:o d:o den 20 juni § 5. — ¹²⁾ D:o d:o den 1 aug. § 3. — ¹³⁾ D:o d:o den 21 febr. § 9. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 21 mars § 4. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 28 febr. § 20. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 26 sept. § 22. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 31 okt. § 3. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 23 maj § 1. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 31 okt. § 7. — ²⁰⁾ D:o d:o den 14 mars § 19.

<i>Sörnäs</i> , plats för salustånd i <i>Tull- och Packhuset, f. d.,</i>	Arbetarehustrun S. Helminen ¹⁾	halft år i sender	10	per år
magasin i	Finska Ångfartygsaktiebolaget ²⁾	2 mån. upps.	60	per månad
<i>D:o d:o</i>	Aktiebolaget Agros ³⁾	2 " "	100	"
<i>Vestra chausséen</i> , plats för salustånd vid	Soldathustrun H. S. Stischeffski ⁴⁾	halft år i sender	10	per år
<i>Östra chausséen</i> , bostadstomt N:o 55 i qv. N:o 358 vid	Handlanden M. Schöbin ⁵⁾	6 mån. upps.	350	"
<i>D:o</i> plats för salustånd	vid Enkan Edla Borgström ⁶⁾	halft år i sender	12	"
<i>D:o</i> bostadstomt N:o 2	vid Ingeniör A. Stenberg ⁷⁾	6 mån. upps.	300	"

Under året beviljade Drätselkammaren 3 sökande ⁸⁾, förnämligast mindre bemedlade personer, rätt att å särskilda ställen af stadens afhysta marker afgiftsfritt hålla mindre skjul, vagnar och bord för försäljning af kaffe, läskdrycker bröd, frukt, karameller m. m.

Beviljande af afgiftsfria platser för salustånd, vagnar och bord.

Af förekommen anledning afläts till stadens Poliskammare skrifvelse ⁹⁾ med uppmaning till polisen att utöfva tillsyn deröfver att stadens gator, öppna platser och parker icke belamras med kärror, korgar och bord m. m. för försäljning af glace, frukt m. m. i annat fall än då uttryckligt tillstånd till platsens användning för dylik försäljning blifvit af vederbörande stadsmyndighet beviljad. Och afläts ¹⁰⁾ senare i samma syfte skrifvelse till stadens Magistrat.

Rättigheten att uppbära afgifter för begagnande af stadens mulbetesmark ¹¹⁾ uppläts af Drätselkammaren mot ersättning af inalles 125 mark samt rättigheten att afberga vassen ¹²⁾ kring stadens holmar mot sammanlagdt 13 mark.

Utlekning af mulbetesmark och rätt till afbergning af gräsväxt och vassa.

Afbergningen af gräsväxten å särskilda odisponerade områden öfverlemnades ¹³⁾ åt brandkåren.

¹⁾ Drks prot. den 7 nov. § 3. — ²⁾ D:o den 4 juli § 18. — ³⁾ D:o d:o den 29 aug. § 4. — ⁴⁾ D:o d:o den 18 april § 6. — ⁵⁾ D:o d:o den 2 maj § 2. — ⁶⁾ D:o d:o den 26 sept. § 24. — ⁷⁾ D:o d:o den 21 nov. § 16. — ⁸⁾ D:o d:o den 21 febr. § 6, den 18 april § 5 och den 23 maj § 5. — ⁹⁾ Drks skrf. N:o 165 af den 30 maj. — ¹⁰⁾ D:o d:o N:o 223 af den 12 sept. — ¹¹⁾ Drks prot. den 18 april § 10, den 25 april § 1, den 13 juni § 3 och den 26 juni § 9. — ¹²⁾ D:o d:o den 13 juni § 18 och den 26 sept. § 9. — ¹³⁾ D:o d:o den 18 juli § 21.

Till följd af gjorda ansökningar och företedd utredning om åtkomsten godkände Drätselkammaren de arrendeöfverlåtelse, genom hvilka nedannämnda personer för återstoden af förut bestämd legotid förvärfvat sig besittningsrätten till följande utom den egentliga staden belägna lägenheter:

N:o	Lägenhetens namn	Den nye innehafvaren
37	<i>Berghäll:</i>	
	Alpgatan tomt N:o 17 vid . . .	Työväen Asuntoosakeyhtiö Terho ¹⁾
	Första linien tomt N:o 7 . . .	Bondesonen H. Hietanen ²⁾
	Andra " " N:o 8 . . .	Enkefru E. Koroleff ³⁾
	Tredje " " N:o 18 . . .	Målaremäst. N. G. Gummerus ⁴⁾
	" " " N:o 27 . . .	Gårdsegaren A. Pomoel ⁵⁾
	" " " N:o 29 . . .	Gårdsegaren F. Åström ⁶⁾
	" " " N:o 35 . . .	Työväen Asuntoosakeyhtiö Kaleva ⁷⁾
	Fjerde " " N:o 4 . . .	Inspektoren A. Andberg ⁸⁾
	" " " N:o 24 . . .	Gårdsegaren E. Lumme ⁹⁾
101	<i>Blekholmen, södra</i>	Restauratören C. Eriksson ¹⁰⁾
122	<i>Busholmen, lotten N:o 1</i>	Kommerserådet P. Chmelevski ¹¹⁾
	<i>Hermanstad:</i>	
	bostadstomt N:o 4 i 1:sta qv.	Målaremästaren J. Vilenius ¹²⁾
	" N:o 9 i 2:dra qv.	Gårdsegaren A. R. Koskinen ¹³⁾
	" N:o 5 i 7:de qv.	Stenarbetaren J. G. Carlsson ¹⁴⁾
	" N:o 1 i 11:te qv.	Arbetaren Aug. Ruoppa ¹⁵⁾
55	<i>Humbleberg, villalotten N:o 21</i> . . .	Finska Agentur- och Speditionskomp. Backman et Forström ¹⁶⁾
—	<i>Majstad, bostadstomt N:o 6 i</i>	
	13:de qv.	Dockarbetaren V. W. Somén ¹⁷⁾
117	<i>Rönnskär, vestra lotten N:o 5</i>	Doktorn E. Sandelin ¹⁸⁾
17	<i>Sörnäs, området N:o 1</i>	A. Parviainen et C:o, Osakeyhtiö ¹⁹⁾
16	<i>Ås, bostadstomt N:o 2</i>	Äggexport aktiebolaget ²⁰⁾
	" " N:o 9	Landthushållaren C. J. Westerberg ²¹⁾
	" " N:o 13	Villacagaren W. Trupp ²²⁾

¹⁾ Drks prot. den 25 april § 9. — ²⁾ D:o d:o den 9 maj § 10. — ³⁾ D:o d:o den 5 dec. § 18. — ⁴⁾ D:o d:o den 31 jan. § 8. — ⁵⁾ D:o d:o den 7 nov. § 19. — ⁶⁾ D:o d:o den 7 nov. § 2. — ⁷⁾ D:o d:o den 14 mars § 15. — ⁸⁾ D:o d:o den 31 jan. § 36. — ⁹⁾ D:o d:o den 5 dec. § 5. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 3 jan. § 14. — ¹¹⁾ D:o d:o den 31 jan. § 35. — ¹²⁾ D:o d:o den 28 nov. § 18. — ¹³⁾ D:o d:o den 4 juli § 32. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 8 aug. § 18. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 5 sept. § 19. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 21 nov. § 26. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 21 nov. § 36. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 11 april § 6. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 31 okt. § 10. — ²⁰⁾ D:o d:o den 26 sept. § 15. — ²¹⁾ D:o d:o den 7 mars § 14. — ²²⁾ D:o d:o den 5 dec. § 4.

På grund af Stadsfullmäktiges beslut ¹⁾ af den 22 April 1897 afsluttede Drätselkammaren nya arrendekontrakt angående följande bostadstomter i förstäderna Hermanstad och Majstad, nämligen N:ris 1 och 8 i 1:sta kvarteret, N:ris 4 och 9 i 2:dra kvarteret, N:o 5 i 5:te kvarteret, N:o 7 i 6:te kvarteret, N:o 10 i 11:te kvarteret, N:ris 2 och 4 i 15:de kvarteret och N:ris 1 och 8 i 17:de kvarteret af Hermanstad samt N:ris 2, 7 och 8 i Strandkvarteret af Majstad.

Afslutande af nytt kontrakt med arrendatorerne i Hermanstad och Majstad.

Med föranledande af särskilda arrendatorers ansökningar om erhållande af den för intecknings vinnande i byggnaderna å deras arrendemark enligt lag erforderliga rättigheten att utan stadens hörande till annan person öfverlåta sin arrenderätt, beviljade Drätselkammaren jemlikt Stadsfullmäktiges den 26 April och 3 September 1882 Kammaren gifna bemyndigande att afgöra sådana ärenden, dylik friare dispositionsrätt för följande utom staden belägna arrendelägenheter:

Beviljande af friare dispositionsrätt.

Bärghäll, tomterna N:ris 3 et 5 vid Helsingegatan ²⁾.

” tomten N:o 28 ” ” ³⁾.

” ” N:o 30 ” ” ⁴⁾.

” ” N:o 1 ” Wallinsgränd ⁵⁾.

” ” N:o 3 ” ” ⁶⁾.

” ” N:o 35 vid andra linjen ⁷⁾.

” ” N:o 35 ” tredje ” ⁸⁾.

” ” N:o 36 ” ” ” ⁹⁾.

” ” N:o 19 ” fjerde ” ¹⁰⁾.

” ” N:o 26 ” ” ” ¹¹⁾.

” ” N:o 28 ” ” ” ¹²⁾.

Bleholmsgrundet ¹³⁾.

Broholmen tomt N:o 8 vid Cirkusgatan ¹⁴⁾.

” ” N:o 4 ” Holmnäsgatan ¹⁴⁾.

” ” N:o 9 ” Långbrokajen ¹⁴⁾.

Flisholmsgrundet ¹⁵⁾.

Mejlans, villalotten N:o 16 ¹⁶⁾.

¹⁾ Se 1897 års berättelse pg. 22. — ²⁾ Drks prot. den 21 mars § 26. — ³⁾ D:o d:o den 17 okt. § 28. — ⁴⁾ D:o d:o den 17 okt. § 29. — ⁵⁾ D:o d:o den 17 maj § 4. — ⁶⁾ D:o d:o den 17 maj § 5. — ⁷⁾ D:o d:o den 28 mars § 2. — ⁸⁾ D:o d:o den 14 mars § 15. — ⁹⁾ D:o d:o den 28 mars § 3. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 25 april § 7. — ¹¹⁾ D:o d:o den 10 jan. § 4. — ¹²⁾ D:o d:o den 11 juli § 8. — ¹³⁾ D:o d:o den 31 jan. § 14. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 5 dec. § 11. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 18 april § 28. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 28 febr. § 3.

Mejlans, villalotten N:o 17¹⁾.

” ” N:o 19²⁾.

Rosavilla, tomtplats³⁾.

Rönnskär, vestra, lott N:o 4⁴⁾.

I stället för att de från dessa lägenheter utgående arrendeafgifterna varit säkerställda genom borgesförbindelser, blefvo nu på öfligt sätt vid den friare dispositionsrättens beviljande lägenheterne först in-tecknade staden till säkerhet för arrendeafgifternas utgående.

Uthyrning af stadens simhus.

Stadens äldre simhus vid Aspnäs, Brobergskajen, Gräsviken och Humleviken samt vid Munkholmssundet upplätos⁵⁾ af Drätselkammaren för sommaren 1901 mot resp. 162, 350, 762, 100 och 73 marks ersättning till stadskassan åt arbetarehustrun Johanna Lukander, ogifta Sofia Lukander, verkmästarehustrun Amanda Arlin, handelsskoleeleven A. Lindroos och samma Sofia Lukander med skyldighet för entreprenörerne att emot en bestämd afgift af högst 5 penni för enhvar simmare hålla simhusen tillgängliga för allmänheten samt att elever vid stadens folkskolor finge gratis under en timmes tid på förmiddagen och en timme på eftermiddagen begagna simhusen; och ålägg det entreprenörerne tillse att ordning, skick och renlighet blefve iakttagna i simhusen.

På derom hos Drätselkammaren af Helsingfors Simsällskap gjord skriftlig ansökan öfverlemnade⁶⁾ Kammaren åt nämnda sällskap för sommaren 1901 simhusen vid stranden af fabriksqvarteret N:o 181 mot enahanda vilkor⁷⁾ som under föregående sommar i öfrigt, utom att arrendeafgiften nedsattes till 600 mark.

Uthyrning af varuskjulet å Magasinskajen.

Konsul G. Paulig berättigades⁸⁾ att uti varuskjulet å Magasinskajen upplägga ett parti hvetemjöl för högst två månaders tid mot en ersättning af 5 penni per 100 kilogram i månaden.

Förnyad uthyrning af Saluhallen.

Enär den tid af tre år, för hvilken butikerna uti stadens Saluhall vid Södra hamnen senast hade uthyrts, skulle med den sista April utgå och då ett stort antal butikinnehafvare uti en till Drätselkammaren stäld skrift anhållit att fortfarande få disponera sina butiker mot oförändrad hyreslega, dervid förbindande sig att icke göra något anspråk på ersättning för den tid butikerna i och för målning under instundande sommar måste af dem utrymmas, beslöt⁹⁾ Drätselkammaren, sedan äfven Bygg-

¹⁾ Drks prot den 28 febr. § 4. — ²⁾ D:o d:o den 28 febr. § 5. — ³⁾ D:o d:o den 24 jan. § 23. — ⁴⁾ D:o d:o den 17 okt. § 2. — ⁵⁾ D:o d:o den 30 maj § 1. — ⁶⁾ D:o d:o den 9 maj § 11. — ⁷⁾ Se 1900 års berättelse pg. 115. — ⁸⁾ Drks prot. den 7 febr. § 17. — ⁹⁾ D:o d:o den 31 jan. § 19 och 14 febr. § 23.

nadskontoret blifvit hört rörande remonten i Saluhallen samt upplyst, att densamma kunde försiggå sålunda, att en fjerdedel af butikerna i sender för en veckas tid utrymdes, medgifva alla nuvarande innehafvare af butiker i Saluhallen, hvilka inom förloppet af en månad i sådant afseende anmälte sig hos uppsyningsmannen i hallen, rättighet att bibehålla sina resp. butiker uti ytterligare 3 år emot det förra hyresbeloppet och med skyldighet att under sommaren 1901 enhvar för en veckas tid afstå butikerna i och för de målningsarbeten, som komme att i hallen utföras; och skulle de butiker, hvilka på detta sätt icke åtginge, derefter genom auktion utlegas. Och då inom sålunda utsatt tid 116 butikinnehafvare i hallen anhållit att få begagna sig af den dem medgifna rättigheten, beslöt ¹⁾ Drätselkammaren att med desse skulle upprättas nya hyreskontrakt och utsatte Kammaren derjemte för utlegning af återstående 10 saluhallsbutiker auktion att försiggå vid Kammarens sammanträde Torsdagen den 11 April, då äfven 7 stycken af desamma uthyrdes ²⁾ men icke något anbud erhöles för 3 butiker, hvilka dock sedermera efterhand uthyrts till det af Drätselkammaren fixerade minimipriset af 240 mark per år.

I likhet med förfarandet under föregående år hade på Drätselkam-
 marens derom lemnade uppdrag af Kammarens ledamot herr Åström och
 stadsgeodeten Lille verkstälts syn å samtliga på stadens område befintliga
 stånd för försäljning af läskdrycker, kaffe m. m. i och för vinnande af
 utredning, huruvida desamma med behörigt tillstånd tillkommit samt om
 de beträffande snygghet och prydlighet uppfylde skäligen fordringar, och
 vidtogos ³⁾ häraf påkallade åtgärder.

Syn å samtliga
 försäljnings-
 stånd.

Sedan Drätselkammaren enligt derom på Vattenledningskontorets
 framställning fattade beslut ⁴⁾ genom kungörelse infordrat förseglade an-
 bud å de för den beslutna tillbyggnaden till stadens vattenborg erforder-
 liga sten- och murningsarbeten, så hade inom den därför utsatta tiden
 inkommit ⁵⁾ 4 stycken anbud; och beslöt ⁶⁾ Drätselkammaren i enlighet
 med Vattenledningskontorets förslag öfverlemna ifrågavarande arbete åt
 byggmästaren H. Karjalainen emot den därför betingade ersättningen,
 belöpande sig till 39,545 mark, samt upprättades med honom behörigt
 entreprenadskontrakt.

Vattenborgens
 tillbyggnad.

Hos Drätselkammaren hade Finska Ångfartygs Aktiebolaget anhållit,
 att en provisorisk lossningsbro måtte på stadens bekostnad uppföras invid

Provisorisk kol-
 brygga å Skat-
 udden.

¹⁾ Drks prot. den 28 mars § 20. — D:o d:o den 11 april § 12. — ²⁾ D:o d:o den 12 dec. § 20. — ³⁾ D:o d:o den 3 jan. § 7. — ⁴⁾ D:o d:o den 24 jan. § 8. — ⁵⁾ D:o d:o den 31 jan. § 16.

den af bolaget arrenderade kolupplagsplatsen å Skatuddens sydöstra udde, men sedan Kammaren inhemtat yttrande i ärendet af såväl Byggnadskontoret ¹⁾ som Hamnbyggnadsdelegationen, hvilken icke fann skäl att tillstyrka bifall till anhållan, enär en provisorisk kollossningsbro redan fans å sagda udde anlagd och delegationen var betänkt på att inom närmaste framtid inkomma med förslag till anordnande af rymliga och skyddade pråmförtöjningsplatser, afslog ²⁾ Kammaren bolagets anhållan.

Deremot biföll ³⁾ Drättselkammaren på Byggnadskontorets framställning till en senare af Finska Ångfartygs Aktiebolaget gjord ansökan derom, att sagda konter finge åtaga sig att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med en ansökningen bilagd situationsplan och eskiss invid den af bolaget förhyrda upplagsplatsen å Skatudden på bolagets bekostnad uppföra en lossningsbrygga; och meddelades detta bifall under förbehåll att bemälda bolag till Byggnadskontoret afgåfve en skriftlig förbindelse att till stadskassan inleverera kostnaden för sagda arbete, i den mån arbetet fortskred och denna kostnad af Byggnadskontoret utreqlvirerades; äfvensom för öfrigt under vilkor om skyldighet för bolaget att 6 månader efter skedd uppsägning och i hvarje fall vid den tidpunkt, då bolagets arrende rätt till dess förvärfvade kolupplagsplatser å stranden af Skatudden upphörde, låta på sin bekostnad undanskaffa omförmälda lossningsbrygga.

Maria sjukhus
förseende med
elektrisk belysning.

På grund af det Drättselkammaren af Stadsfullmäktige lemnade uppdraget ⁴⁾, rörande Maria sjukhus förseende med elektrisk belysning, afslutade ⁵⁾ Kammaren definitivt kontrakt härom med Helsingfors Elektriska Belysnings Aktiebolag äfvensom vidtog erforderlig åtgärd för instalationsarbetets utförande.

Stolpar för
elektrisk belysning och underjordiska kablar

På derom af Elektriska Belysnings Aktiebolaget härstädes vid Kammarrens sammanträden gjorda anhållan hade Drättselkammaren funnit godt för sin del bifalla ⁶⁾ till uppställande i enlighet med Byggnadskontorets närmare anvisning och på i öfrigt förut bestämda vilkor af 1 st. ledningsstolpe å Annegatan, 1 st. å Boulevardsgatan, 11 st. å Sandvikstorget, Dockstorget och Docksgatan, 3 st. å Alberts- och 4 st. å Rödbergsgatan; äfvensom att för anslutning ⁷⁾ af Aktiebolagets Fabiansgatan 17 gård, af Nyländska nationshuset vid Kaserntorget och af gården N:o 6 vid Fa-

¹⁾ Drks prot. den 3 jan. § 19. — ²⁾ D:o d:o den 14 febr. § 25. — ³⁾ D:o d:o den 14 mars § 21. — ⁴⁾ Se 1900 års berättelse pg. 31. — ⁵⁾ Drks prot. den 24 jan. § 15. — ⁶⁾ D:o d:o den 7 febr. § 31, den 18 april § 27 och den 7 nov. § 32. — ⁷⁾ D:o d:o den 13 juni § 10, den 17 okt. § 44 och den 24 okt. § 17.

briksgatan leda kortare underjordiska kablar under tekniska villkor, som af stadselektroteknikern närmare bestämmas, samt med skyldighet att efter 2 år, räknadt från den 1 September 1901 undanskaffa kablarna, om så påfordras.

Dessutom beviljades ¹⁾ Spårvägs- och Omnibus Aktiebolaget härstädes för en tid af två år rätt ej mindre att draga en ledningstråd för öfverförande af elektrisk drifkraft från vagnshallen å lägenheten Rosavilla öfver gatan till korfmakaren J. Neumans villa Humleberg N:o 15, än ock att från bolagets ledning å Nikolaigatan införa ²⁾ en underjordisk kabel för elektrisk ström till allmänna sjukhusets oftalmologiska afdelning, under villkor att ledningarna utfördes enligt stadselektroteknikerns och Byggnadskontorets närmare anvisningar.

Afven Finska Elektriska Aktiebolaget berättigades ³⁾ att på särskilda af stadselektroteknikern och Byggnadskontoret uppställda villkor draga en elektrisk ledning från bolagets fabriksområde till Wilh. Andsténs Fabriksaktiebolag öfver Wilhelmsbergsgatan, under förbehåll likvisst att ifall yrkan derom från stadens sida framställes, på egen bekostnad undanskaffa ifrågavarande anläggning.

Då Magistraten uti protokollsutdrag för den 6 Juli underrättade Drätselkammaren om Stadsfullmäktiges den 2 i sagda månad fattade beslut rörande normerna för gatuunderhållets öfvertagande af staden; öfverlemnade Magistraten med anledning af bestämningen ⁴⁾ i tredje punkten, då en plan syntes böra uppgöras angående det omfång, i hvilket stadens gator jemte trottoarer kunde inom tio år efter den af Stadsfullmäktige angifna tidpunkten varda med förbättrad material omlagda, till Drätselkammarens öfvervägande, om ej slik plan lämpligen kunde uppgöras af en komité, bestående af tvänne utaf Drätselkammaren för sådant ändamål utsedde ledamöter, stadsingenjören och tvenne ledamöter af Magistraten; och beslöt ⁵⁾ Drätselkammaren, efter att hafva inhemtat Byggnadskontorets yttrande rörande Magistratens förslag ⁶⁾, att den af Magistraten föreslagna komitén skulle tillsättas och att åt densamma jemväl skulle uppdragas att bestämma den tidsperiod, för hvilken ifrågavarande plan skall uppsättas samt föreslå sättet för planens kompletterande. Till medlemmar i komitén utsåg för sin del Drätselkammaren herrar Åström och Stockmann. Något förslag i angifvet syfte af komitén inkom dock icke under året till Kammarerna.

Komité för behandling af frågan om gatuunderhållets öfvertagande af staden.

¹⁾ Drks prot. den 17 maj § 11. — ²⁾ D:o d:o den 17 okt. § 45. — ³⁾ D:o d:o den 4 juli § 9. — ⁴⁾ Se pg. 27. — ⁵⁾ Drks prot. den 1 aug. § 15. — ⁶⁾ D:o d:o den 18 juli § 10.

Sveaborgs fästningsplanad.

Genom utdrag ur Magistratens protokoll för den 3 Augusti anmodade Magistraten Drättselkammaren att till Magistraten inkomma med de af Guvenörsemetet i Nylands län Magistraten affordrade uppgifter öfver de inom Helsingfors kommun bosatta egare och nyttjorättsinnehafvare, hvilka veterligen kunna beröras af frågan rörande expropriation för Sveaborgs fästningsplanad; och sedan Byggnadskontoret på Drättselkammarens uppmaning ¹⁾ uppgjort häraf föranledd förteckning öfver de arrendatorer af stadens mark, som kunde beröras af frågan rörande nämnda expropriation, öfversände ²⁾ Drättselkammaren densamma till Magistraten.

Men för behörigt bevakande af stadens rätt beträffande de ersättningsanspråk, hvilka från stadens sida borde framställas för den minskning i värde, som särskilda staden tillhöriga inom fästningsplanaden belägna lägenheter kan anses hafva undergått på grund af att desamma äro underkastade vissa inskränkningar uti dispositionsrätten, beslöt ³⁾ Kam-maren tillika att tillsätta en nämnd för uppskattning å ort och ställe af sagda värdeförminskning och utsåg Kam-maren till medlemmar i denna synenämnd Kam-marens ordförande och viceordförande äfvensom murare-mästaren Alex. Ärt och handlanden Julius Tallberg jemte stadsingenjören G. Idström.

Isundersökningar.

Från Öfverstyrelsen för Lots- och fyrinrättningen hade Drättselkam-maren fått emottaga ⁴⁾ kartor och anteckningar öfver de vid Gråhara, Porkkala, Jussarö och Söderskär på Kam-marens begäran och stadens bekostnad af lotsbetjeningen verkställda isobservationerna; och skulle dessa handlingar för behof hållas tillgängliga å Drättselkammaren.

Immission å halfva Nybondas hemman.

Sedan hemmansegaren Karl Emil Nyström från Åggelby i Helsinge socken hos Magistraten anhållit att varda immitterad såsom åbo å halfva Nybondas, staden underlydande kronohemman i sagda by, hade Magistraten uti skrifvelse för den 7 Juli 1900 anhållit att Drättselkammaren ville till Magistraten inkomma med yttrande öfver ansökningen. I anledning häraf fann Drättselkammaren nödigt förordna ⁵⁾ till af- och tillträdes-syn å ifrågavarande lägenhet; och öfversände ⁶⁾ Drättselkammaren på grund häraf tillkommet syneinstrument af den 7 påföljande November till Magistraten med tillkännagifvande uti åtföljande skrifvelse ⁷⁾, att Kam-maren i enlighet med de åsigter, som beträffande Nybondas hemman finnas uttalade uti

¹⁾ Drks prot. den 15 aug. § 11. — ²⁾ D:o d:o den 29 aug. § 15. — ³⁾ D:o d:o den 29 aug. § 16. — ⁴⁾ D:o d:o den 14 nov. § 13. — ⁵⁾ D:o d:o den 12 juli 1900 § 35. — ⁶⁾ D:o d:o den 7 febr. § 8. — ⁷⁾ Drks skrf. N:o 41 af den 7 febr.

Stadsfullmäktiges tryckta handlingar N:o 4 af 1888, angående frågan om återvinnande af särskilda till Helsingfors stad donerade jordlägenheter, och då hemmanet till alla delar befann sig uti ett väl häfdadt skick, icke trott sig kunna motsätta sig den af hemmansegaren Nyström ansökta immissionens utfärdande af Magistraten.

Utaf det af Drätselkammarens ombud vid bevakandet af stadens talan uti det vid Magistraten anhängiga ärendet angående af Drätselkammaren äskad åtgärd ¹⁾ till förhindrande af den i stort omfång bedrifna utarrenderingen af tomtplatser å Böhle hemman i Hoplax by af Helsinges socken till Drätselkammaren inlemnade ²⁾ protokoll jemte Magistratens deri den 12 Oktober gifna utslag framgick, att Magistraten på anförda skäl förbjudit åboen å sagda hemman Julius Wilh. Kronqvist att vidare utarrendera jordområden från hemmanet vid honom i sådant afseende förelagdt vite af 400 mark och vid äfventyr, att, derest dylika legoafstal af honom utan stadens begifvande härefter afslutades, desamma komme att förklaras ogiltiga.

Tomtplatser å
Böhle hemman.

Sedan Drätselkammaren hos kommandören för 1:sta Nylands skarp- skyttebataljon förfrågat ³⁾ sig, huruvida bataljonen fortfarande hade behof af det till stranden gränsande området invid kaserntomten, som bataljonen härintills disponerat, hade bemälda kommandör i svarsskrifvelse till Kam- maren för den 23 Oktober meddelat, att bataljonen icke vidare behöfde ifrågavarande strandrensa; hvarföre Kam- maren ock, jemte det annotering härom skulle göras uti notariatsförteckningarna, beslöt ⁴⁾ infordra Bygg- nadskontorets yttrande rörande det sätt, hvarpå sagda område kunde för stadens räkning användas. Och då med föranledande häraf Byggnads- kontoret uti skrifvelse för den 3 December föreslog, att plats för en gata förbindande Norra Kajen och Brobergskajen samt anlagd i enlighet med en skrifvelsen närsluten plan måtte reserveras å området vid stranden samt desamma för öfrigt anvisas till förtöjnings- och upplagsplats för rodd- och segelbåtar, beslöt ⁵⁾ Drätselkammaren hos Magistraten anhålla ⁶⁾ om åtgärd derhän, att meranämnda statsverket tillhöriga tomt N:o 20 vid Mauritzgatan, såsom mot Norra hamnen oinhägnad, blefve i enlighet med bestämmelsen uti § 25 af gällande byggnadsordning för staden försedd med laga stängsel emot det staden tillhöriga strandområdet.

Strandområdet
vid Nylands ba-
taljons kasern.

¹⁾ Se 1900 års berättelse pg. 117. — ²⁾ Drks prot. den 24 okt. § 34. — ³⁾ Drks skrf. N:o 248 af den 17 okt. — ⁴⁾ Drks prot. den 24 okt. § 32. — ⁵⁾ D:o d:o den 5 dec. § 34. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 303 af den 5 dec.

Renhållningen
af gatorna kring
Gamla kyrkan.

Hos Drätselkammaren hade Kyrkoförvaltningsutskottet i Helsingfors stads svensk-finska evang. lutherska församling anhållit, att staden ville från den 1 instundande Maj emot skälig godtgörelse af församlingen öfvertaga renhållningen af församlingens gatuandelar kring Gamla kyrkan; och sedan Byggnadskontoret på Kammarens derom gjorda begäran till Kammaren afgifvit ¹⁾ beräkning öfver kostnaden för denna renhållning, uppgående till 1,000 mark per år förutom utgifterna för ishuggning och snösläpning, samt Kyrkoförvaltningsutskottet uti skrifvelse till Kammaren för den 6 Februari förklarar sig villig att för sagda renhållning erlægga till staden denna ersättning, hvilken skulle årligen den 1 November till Drätselkontoret inlevereras, äfvensom särskild godtgörelse enligt räkning för snösläpning, i den mån räkningarna tillställas utskottet, beslöt ²⁾ Drätselkammaren att meranämnda renhållning skulle tillsvidare ombesörjas genom stadens Byggnadskontor.

Renhållning af
vägarna i
Brunnsparken.

På anhållan af formansenkan Maria Lind förlängde ³⁾ på samma villkor som förut ⁴⁾ kontraktet angående renhållning af vägarna inom Östra Brunnsparken under en tid af tre år, räknadt från den 1 Januari 1901, samt renhållningen vintertid af Brunnsparkens stora allée och de till villorna i Vestra Brunnsparken ledande vägarna under lika lång tid, räknadt från den 1 November sagda år.

Belysning af
planteringarna
kring Gamla
kyrkan.

Belysningen af planteringarna kring Gamla kyrkan som förut besörjts genom 6 st. s. k. Forselleska petroleumlyktor, har med en årlig ersättning af 650 mark bekostats af svensk-finska evangelisk lutherska församlingen härstädes. Då emellertid det emellan kyrkoförvaltningsutskottet och D:r af Forselles ingångna kontrakt angående ifrågavarande belysnings upprätthållande hade med den 15 Maj utgått samt parken fordrade en något effektivare belysning än tillföre, öfvertog ⁵⁾, på bemälda utskotts derom gjorda framställning, för framtiden stadskommunen bekostandet af densamma, beräknadt till 848 mark per år, förutom en utgift i ett för allt af 50 mark per hvarje lykta af D:r af Forselles förbättrade konstruktion.

Saluhallens be-
lysnings med gas.

I anledning af den dryga kostnad, cirka 3,400 mark per år, hvartill Saluhallens belysning med elektriskt ljus uppgick, uppstod under året fråga om hallens belysning med gas ifrån stadens numera egande gasverk

¹⁾ Drks prot. den 21 febr. § 18. — ²⁾ D:o d:o den 7 mars § 9. — ³⁾ D:o d:o den 4 juli § 3. — ⁴⁾ Se 1893 års berättelse pg. 145 och 1899 års berättelse pg. 136. — ⁵⁾ Drks prot. den 13 juni § 27.

medelst 20 st. s. k. Lucas lampor; och då den härför nödiga anläggningen beräknad till 2,600 marks kostnad, med lätthet kunde utföras i sammanhang med förestående uppputsning af hallen, beslöt ¹⁾ Drätselkammaren, sedan dylik belysning vid anställda prof befunnits för ändamålet fullt tillfredsställande och icke komma att öfverstiga en kostnad af 1,500 mark per år, hos Helsingfors Elektriska Belysningsaktiebolag uppsäga gällande kontrakt angående Saluhallens belysning från utgången af löpande belysningsår eller den 15 Maj 1902 samt anmoda Styrelsen för stadens belysningsverk att vidtaga alla nödiga åtgärder för hallens framtida belysning med gas.

Hos Drätselkammaren hade Finska Täljstens Aktiebolaget anhållit att vid Gräsviken på bolagets bekostnad få uppföra en provisorisk landningsbrygga för lossning af den täljsten, som ifrån bolagets stenbrott sjövägen hithämtas; och hade Drätselkammaren i ärendet inhemtat ²⁾ Byggnads- och Hamnkontorens gemensamma yttrande i ärendet, gående ut derpå, att den ifrågakomna bryggan skulle, såsom fyllande ett förhandenvarande allmänt behof, utföras på stadens bekostnad samt för ändamålet anvisas ett anslag af 1,500 mark. Efter å stället föranstaltad syn, beslöt ³⁾ Drätselkammaren emellertid endast bifalla ansökningen på vilkor, att bryggan uppfördes under uppsigt af Byggnadskontoret samt att äfven andra finge afgiftsfritt begagna densamma; och vore bolaget skyldigt att, när å stadens sida sådant påfordrades, på egen bekostnad undanskaffa berörda brygga.

Provisorisk landningsbrygga vid Gräsviken.

Hos Drätselkammaren hade Sörnäs Snickeri Aktiebolag anhållit att i Gammelstadsfjärden få behålla 13 stycken af bolaget nedslagna pållare; och biföll ⁴⁾ Drätselkammaren härtill på Hamnkontorets förslag samt under vilkor att bolaget är pliktigt bortskaffa pållarena, då sådant kan finnas af behovet påkalladt.

Pållare i Gammelstadsfjärden.

Såsom redogörelse för de under året verkställda allmänna arbetena intages här följande af Byggnadskontoret afgifna berättelse om dess verksamhet.

Allmänna arbeten.

„Byggnadskontorets personal hade under året ej undergått någon förändring.

Byggnadskontoret.

För aflönande af extra ingenjör- och ritarebiträden, anslag Fmk 8,000: —, användes Fmk 7,382: 60, i hvilket belopp äfven ingår Byggnads-

¹⁾ Drks prot. den 4 juli § 28, den 12 dec. § 15 och den 19 dec. § 7. — ²⁾ D:o d:o den 27 juni § 15. — ³⁾ D:o d:o den 18 juli § 20. — ⁴⁾ D:o d:o den 18 juli § 17.

kontorets kostnader Fmk 1,692:10 för den under arbete varande stadsplanen för Tölöområdet.

Anslaget Fmk 2,000: — för skogvaktarebiträden och kultur lemnade en behållning af Fmk 661:48.

Kostnaderna för material och handtlangaredagsverken vid mätningar, äfvensom de å „Expenser“ påförda utgifterna öfverskredo de för nämnda ändamål beviljade beloppen med respektive Fmk 467: — och 494:03.

Installation af elektrisk belysning i Maria sjukhus, för hvilket arbete beviljats en summa af Fmk 8,750: —, verkställdes, efter det anbud å arbetets öfvertagande infordrats af särskilda elektriska firmor, af Siemens & Halske för en totalkostnad af Fmk 6,559:15 och omfattade sjukhusets samtliga byggnader med undantag af den under uppförande varande kirurgiska paviljongen. Då emellertid äfven denna byggnad skulle för nämnda summa utrustas med elektriska lampor blef behållningen Fmk 2,200:85 öfverförd till år 1902.

Byggnader och lägenheter.

Å anslaget Fmk 4,300: — för snötransport m. m. från stadens gårdar uppstod en behållning af Fmk 1,214:64.

Ny inredning af kök i brandverkshuset utfördes för den beräknade kostnaden.

Vid inredandet af stall för polisens behof i gården N:o 22 vid Alexandersgatan förändrades den ursprungliga planen sålunda att de af Undersökningsstationen för lifsmedel disponerade magasinerna icke togos i anspråk, utan användes för ändamålet i stället en del af uthuskomplexen i gården N:o 3 vid Sofiegatan, hvars latrin i sammanhang härmed ombygdes. Det för förenämnda arbete beviljade anslaget Fmk 3,300: — öfverskreds på grund häraf med Fmk 2,218:32, medan deremot den för uppförandet af ett nytt skjul för Undersökningsstationens behof, anvisade summan af Fmk 2,450: — ej behöfde användas.

För diverse reparationer af stadens byggnader utgjorde anslaget Fmk 28,770: —, men uppgick kostnaden till Fmk 38,769:27. Öfverskridandet föranleddes deraf att en mängd, vid budgetens uppgörande icke förutsedda remonter ifrågakommit under året. Bland sådana remonter må nämnas: anskaffande af nya kvarnstenar till och reparation af Gammelstadsqvarnen för Fmk 1,994:57; remonten af kägelbanan i Brunns-parken för Fmk 2,149:84 samt reparation af stadens flesta simhus och en del klappbryggor, hvilka i hög grad ramponerades af stark storm och högt vattenstånd under Oktober 1901. De förstnämnda, i kostnadsför-

slaget för Byggnader och lägenheter icke beräknade, arbetena utfördes hvardera på anmodan af Drätselkammaren.

Af anslaget Fmk 100,000: — för uppförande af öppet varuskjul å Skatudden användes Fmk 96,854: 92. Ehuru vid anslagets beviljande förutsattes att skjulet skulle blifva „öppet“ d. v. s. utan väggar, beslöt Hamnbyggnadsdelegationen dock, efter samråd med särskilda stadens trafikanter, att anlägga ett slutet skjul hvarvid bestämdes att detsamma skulle göras betydligt bredare än skjulen å Magasinskajen samt lågt och med obetydlig takresning. Vid utförandet erhöll byggnaden därför en bredd af 28,6 meter och en längd af 50 meter samt en höjd till takåsen af 4,5 meter, hvilket sistnämnda mått kunde åstadkommas endast genom att gifva åt taket en högst obetydlig lutning. Sistnämnda omständighet nödvändiggjorde dock användande af ett hos oss ännu icke allmänt förekommande taktäckningsmaterial nämligen s. k. doppelagiges kiespapp, fästadt medelst holcement och betäckt med ett c:a 8 cm tjockt sand- och gruslager. Taktäckningen, utförd af Firman Hoppe & Roeming i Halle a. S. kostade komplett c:a 4 mark per m² och har visat sig utomordentligt praktisk och användbar.

En ny pissoir å Sandvikstorget anlades för den beräknade kostnaden.

För uppförande af en vaktstuga å Sandviksmolon hade förslagsvis beviljats ett anslag stort Fmk 1,000: —, men uppgick kostnaden härför till Fmk 1,314: 33.

Det nya folkskolehuset å Vallgård utfördes på entreprenad af byggmästaren J. Johansson och under tillsyn af en särskild byggnadsnämnd. Arbetet blef under året icke komplett slutfördt.

Arbetet å det nya Tull- och Packhuset å Skatudden afslutades under loppet af våren, hvarefter byggnaden omedelbart uppläts för sitt ändamål. Af totalanslaget Fmk 692,000: — öfverfördes behållningen Fmk 2,790: 46 till år 1902 för anskaffande af nödiga inventarier m. m.

Sjukpaviljongen å Maria sjukhus blef ej under året färdig, hvarför behållningen å anslaget Fmk 103,091: 14 öfverfördes till år 1902.

För yttre och inre målning af saluhallen hade för år 1898 beviljats ett anslag stort Fmk 5,500: —. Emellertid blef arbetet då ej fullständigt utfördt emedan innehafvarene af salustånden vägrade att utflytta under den tid målningsarbetet skulle vara. Efter härom hos Drätselkammaren gjord anmälan vidtogs af Kammarerna nödiga åtgärder för arbetets utförande under år 1901, men, till följd af att en del arbeten tillkommo, såsom remont af diskar, ommålning af de redan nedsölade väggarne och

takkonstruktionerna m. m., kunde arbetet ej utföras för den tidigare beräknade kostnaden utan öfverskreds anslaget med Fmk 900: 75.

För anskaffande af ritningar till och undersökning af plats för saluhallar hade från föregående år balanserats en summa af Fmk 1,339: 25 hvaraf Fmk 1,200: — användes för ändamålet.

Gator och allmänna platser.

Under året utfördes stensättning med prima nubbsten i asfalt å Östra Henriksgatan från Norra Esplanadgatan till Alexandersgatan, Brunnsgatan från Mikaelsgatan till Hagasundsgatan, Södra Espanadgatan från Högbergsgatan till Skilnadstorget, Vestra Kanalkajen från Skatuddsbron till Alexandersgatan, Salutorget från Kejsarinnans sten till Helenegatan samt den från föregående år återstående delen af Alexandersgatan. För samtliga dessa stensättningar hade beviljats en totalsumma af Fmk 98,312: 97 hvarå efter arbetenas slutförande uppstod en behållning af Fmk 16,490: 93.

Förarbetena för Långa bronns ombyggnad hafva genom Stadsfullmäktiges beslut af den 19 December 1901 afbrutits och den af anslagen använda delen dels öfverförts till Byggnadsmaterialiers konto, dels debiterats Fullmäktiges dispositionsmedel, hvarigenom hela anslaget kommit att ingå i bokslutet såsom besparing.

För diverse reparationer af gator och barrierer åtgick hela den anvisade summan.

Med fältsten stensattes under året: Kronbergsgatan från Vestra Hamn- till Ankargatan, en 18 meter bred körbana å Myntkajen utmed kvarteren N:ris 187 och 189, samt en 15 meter bred körbana å Dockstorget längs hamnbanan från Sandvikens södra kaj till Sjömansgatan, hvilka samtliga arbeten utfördes för de beräknade kostnaderna.

Med secunda nubbsten stensattes ytan framför det nya varuskjulet å Skatudden samt med fältsten tvenne körbanor från densamma till den tidigare stensatta körbanan längs Myntkajen; af anslaget Fmk 22,400: — åtgick dock endast 16,406: 73, hvarför återstoden af belopget ingår i bokslutet såsom behållning.

I sammanhang med förenämnda stensättningsarbeten anlades å Skatudden 1,125 meter jernvägsspår jemte erforderliga vexlingar för en kostnad af Fmk 22,617: 03; anslaget uppgick till Fmk 25,700: —.

Utfyllningsarbetena invid den nybygda Skatuddskajen slutfördes under året för den beräknade kostnaden af Fmk 30,000: —.

Följande gator blefvo under året planerade: Skatuddsgatans norra del mellan tomterna N:ris 5 och 7 vid Lotsgatan anslag Fmk 2,500: — kostnad Fmk 2,049: 65; Malmgatan från adr. N:o 24 till Lappbrinken

anslag Fmk 6,000: — kostnad Fmk 5,878: 45; Lappbrinken anslag Fmk 8,400: — kostnad Fmk 7,890: 53; Gökgränden anslag Fmk 3,900: — men öfverskreds med Fmk 1,263: 90 beroende derpå att sprängningsmassan var i kostnadsförslaget för lågt beräknad; Alpgatan utmed tomterna N:ris 17, 19 och 21 anslag Fmk 15,000: — kostnad Fmk 11,853: 48; Castrengsgatan från Kristinegatan till Vestra Prestgatan anslag Fmk 16,200: — kostnad Fmk 15,321: 66 samt Vestra Prestgatan från 4:de linien till Castrengsgatan anslag Fmk 15,400: — kostnad Fmk 15,139: 79.

Stensättning af och spår å platsen för de gamla magasinerna vid Badhusgatan utfördes för den från år 1900 balanserade summan af Fmk 9,785: 22.

Planeringen af Statsverkets tomt vid Fredriksgatan slutfördes under året för den från år 1900 resterande summan Fmk 4,753: 81.

Jernvägsspåret å Sörnäs strandväg kunde utföras för en kostnad betydligt understigande den beräknade af hufvudsaklig orsak att största delen af de nödiga fyllningsarbetena verkställdes med öfverflödigt material, dels från stadens egna planeringar dels från tomtplaneringar. Behållningen å anslaget uppgick till Fmk 11,456: 17.

För kompletteringsarbeten utgjorde anslaget Fmk 3,000: —, hvaraf Kanaler och
afloppsdiiken. Fmk 2,945: 96 användes för ändamålet.

Af anslaget Fmk 3,900: — för ersättning med glacerade lerrör af träkanalen under Hagnäs torg uppstod efter fullgjordt arbete en behållning af Fmk 169: 46.

Likaså erhöles en behållning af Fmk 199: 03 å anslaget för ersättning med glacerade lerrör af träkanalen under Kaserngatan.

Anslagen för omläggning af kanalerna under Mikael- och Alexandersgatorna öfverskredos något af orsak att arbetena försvårades af oafbrutet grundvattentillopp jemte det att särskilda, oberäknade omläggningar af gasledningar och privata afloppsledningar föranleddes genom förenämnda arbeten.

Anslaget för diverse underhåll Fmk 12,000: — har detta likasom under föregående år visat sig för knapt tillmätt för stadens alltjemt utvidgade kloaknät och har derfor öfverskridits med Fmk 4,353: 34.

Nya kanaler blefvo under året utförda under följande gator: Malmgatan och Lappbrinken till Lappviksgatan anslag Fmk 7,600: — kostnad Fmk 5,664: 08; Alpgatan från adr. N:o 23 till Kristinegatan anslag Fmk 3,000: — kostnad Fmk 2,375: 05; Vestra Prest- och Castrengsgatorna till Kristinegatan anslag Fmk 6,500: — kostnad Fmk 5,009: 78.

För kanaler i 11:te och 12:te stadsdelarne utgjorde behållningen från föregående år Fmk 30,999:47 hvartill för år 1901 beviljades ett tillskottsanslag af Fmk 12,100:—; för dessa summor utfördes följande arbeten:

kanal under Alpgatan från adr. N:o 9 till kanalen under		
Diakonissanstalten	<i>Fmk</i>	3,565: 58
kanal under 3:dje linien	”	2,329: 56
” Wallinsgränden	”	3,245: 42
” 4:de linien	”	142: 21
” Kristinegatan	”	5,963: 75
” Helsingegatan	”	497: 99
” Östra Brahegatan	”	17,403: 94
” Borgågatan	”	4,129: 08
	<u>Summa</u> <i>Fmk</i>	<u>37,277: 53</u>

Vägar. För diverse reparationer af vägar användes det för ändamålet anvisade anslaget.

Af det allmänna anslaget för planeringsarbeten i 11:te och 12:te stadsdelarne förefanns oanvänd från föregående år en summa af Fmk 197,485: 68, för hvilken nedannämnda planeringsarbeten utfördes:

2:dra linien från Wallins- till Alpgatan	<i>Fmk</i>	16,721: 25
3:dje ” ” ” ” ”	”	25,866: 71
Alpgatan från 1:sta linien till Wallinsgatan	”	18,191: 77
Wallinsgatan från 3:dje linien till Alpgatan	”	5,840: 14
Wallinsgränd	”	18,433: 89
Castrengsgatan från 3:dje linien till Kristinegatan	”	5,521: 54
4:de linien från Vestra Prest- till Castrengsgatan	”	2,845: 67
Kristinegatan från Castrens- till Helsingegatan	”	1,990: 85
Helsingegatan från Kristine- till Östra Brahegatan	”	13,360: 32
Östra Brahegatan från Helsinge- till Fredriksbergsgatan	”	27,768: 56
Borgågatan från Östra Brahe- till Wasagatan	”	32,776: 68
	<u>Summa</u> <i>Fmk</i>	<u>169,317: 38</u>

Behållningen Fmk 28,168: 30 öfverfördes till år 1902.

Enär planeringen af Flemmingsgatan icke kunde under året slutföras balanserades den af anslaget oanvända summan af Fmk 9,042: 99 till år 1902.

Kostnaden för diverse underhåll af chausséer uppgick till Fmk 16,748: 23, anslaget utgjorde Fmk 15,000: —. Chausséer.

Att anslaget Fmk 2,000: — för nedfartsbroar till och stängel å isarna öfverskridits med så betydande belopp som Fmk 3,673: 44 beror deraf att stadens hamnar isbelades ovanligt tidigt utan att dock sjöfarten upphörde hvarigenom kostnaden för pontonbroar öfver fartygsrännorna i isen och inhägnaderna af desamma kommo att drabba 1901 års konto och icke, såsom senare varit fallet, det ingående årets anslag. Hamnar.

För muddring i hamnarne utgjorde anslaget Fmk 20,000: — hvaraf för ändamålet användes Fmk 19,570: 15.

Remonten af ånggrabbens präm utfördes för den beräknade kostnaden.

Deremot öfverstege kostnaderna för omläggningen af planklocket å Magasinskajen, äfvensom för remonten å afstjelpningsbryggan vid Skatudden de beviljade anslagen med resp. Fmk 486: 57 och Fmk 680: 82.

Ombyggnaden af en del af Södra kajarmen utfördes för den beräknade kostnaden.

Den från föregående år balanserade behållningen af Fmk 1,343: 96 för undersökning af vattendjup och grundförhållanden användes för pejlingar inom särskilda delar af Södra och Norra hamnarne. Renhållnings-
väsendet.

Kostnaden för underhåll af afstjelpningsplatser och bryggor understeg det beviljade anslaget Fmk 2,800: — med Fmk 692: 26.

Likaså uppstod en mindre behållning af Fmk 241: 79 å anslaget för vakters aflöning.

Kostnaden för renhållning af latriner och pissoirer belöpte sig under året till följande summa:

Latriner, remont	<i>Fmk.</i>	876: 67
„ renhållning	„	11,018: 46
Pissoirer, remont	„	1,325: 04
„ renhållning	„	2,079: 60
	<u>Summa <i>Fmk.</i></u>	<u>15,299: 77</u>

Det förslagsvis beviljade anslaget var Fmk 12,000: — och orsaken till dess öfverskridande ligger hufvudsakligast deri att remontkostnaderna uppgick till så betydande summor, som de ofvanangifna.

Af anslaget Fmk 47,000: — för renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar användes Fmk 45,663: 52, sönderfallande i följande poster:

Arbetsledning	<i>Fmk</i>	3,523: —
Redskap	„	816: 36
Sopning	„	21,936: 56
Transport af sopor	„	9,411: 30
Snösläpning	„	6,423: 40
Plogning	„	264: 30
Sandning	„	3,231: 40
Kalk	„	57: 20
	<u>Summa <i>Fmk</i></u>	<u>45,633: 52</u>

Att kostnaden för bevattning af stadens centrala gator och chausséer öfversteg det beviljade anslaget med Fmk 3,060: 91 beror af en genom ihållande torra under sommaren betingad tätare gatubefuktning. Kostnaderna fördela sig på följande sätt:

Arbetsledning	<i>Fmk</i>	656: —
Redskap	„	2,190: 91
Brunnsparken	„	587: 25
Gator	„	7,446: 90
Östra Chausséen	„	1,307: 85
Vestra Chausséen	„	872: —
	<u>Summa <i>Fmk</i></u>	<u>13,060: 91</u>

För renhållning af chausséerna uppgick kostnaden till Fmk 19,602: 08 sönderfallande i följande poster:

Arbetsledning	<i>Fmk</i>	2,420: 80
Redskap	„	328: 58
Sopning	„	10,827: 77
Transport af sopor	„	3,356: 40
Snösläpning	„	1,068: 40
Plogning	„	108: 60
Sandning	„	1,491: 53
Summa <i>Fmk</i>		19,602: 08

Anslaget öfverskreds med Fmk 3,602: 08.

Renhållningen af vägar verkställdes i det närmaste för den anvisade summan.

För inköp och remont af arbetsredskap användes under året ett be- Arbetsredskap.
lopp af Fmk 5,720: 41.

Anslaget för diverse underhåll af klappbryggor, vedmått och lykt- Diverse.
stolpar har under detta likasom för en mängd föregående år visat sig otillräckligt. Kostnaden, sönderfallande i nedannämnda poster, öfverskrider nämligen det beviljade beloppet med Fmk 4,380: 89:

Klappbryggor	<i>Fmk</i>	7,528: 11
Vedmått	„	660: 92
Lyktstolpar	„	1,103: 79
Lifräddningsredskap	„	243: 03
Hermanstad	„	205: 09
Diverse	„	639: 95
Summa <i>Fmk</i>		10,380: 89

Under år 1900 öfverskreds ifrågavarande anslag med Fmk 4,064: 09 och år 1899 med Fmk 4,981: 39 hvarför skäl föreligger att till ett följande år öka detsamma till c:a 10,000: —.“

Stadens geodet hade under året deltagit i följande uti § 5 af in- Stadsgeodetens
verksamhet
under året.
struktionen för Byggnadskontoret omnämnda förrättningar, nämligen:

2 kvartersregleringar, 85 tomtmätningar, 76 tomtvärderingar, 2 villa-
värderingar, 11 villa- och andra jordsyner, 151 tre- och tioårssyner, 91
kontrollsyner, 10 afträdessyner, 27 värderingar af upplagsplatser och sten-

brott, 16 gränsutstakningar, 2 avvägningar, 2 utpålningar af nybyggnader och 29 sockelsyner. Bemålde geodet hade utfärdat 8 kopior af mätobref, 4 särskilda skrivelser angående stadens jordlägenheter, 9 intyg och andra utdrag ur tomtboken, 15 kopior af kartor öfver villor, upplagsplatser m. m. och derjemte såväl personligen som genom dertill anställda biträden utfört allehanda för Byggnadskontoret behöfliga geodetiska arbeten.

Vården om stadens skogar.

Den för tillsynen af stadens skogskultur anlitade forstmannen, forstkonduktören G. O. Timgren, har öfver sin verksamhet under året afgifvit följande berättelse:

Skogskulturer.

„För fyllande af här och der uppkomna luckor å kulturytorna äfvensom i skogen hafva 1,300 st. fyraåriga lärkträdsplanter och 1,050 st. sjuåriga pichtagranar blifvit under året utsatta, företrädesvis inom Gumtäckt och Grejus andelarna, hvarhos några mindre bemedlade villaegare i Hermanstad och Majstad erhållit tillsammans några tiotal planter af olika trädslag.

Plantskolan.

Under året hafva 4,700 planter af ädlare trädslag blifvit omskolade, hvaremot endast obetydligt frö utsåts och enbart af utländska trädslag. Då sommaren var ovanligt het och torr, uppkom efter sådden jemförelsevis litet planter och äfven af dessa tvinnade en del bort.

Rödning och gallring.

Å tidigare utförda planteringar hafva uppskjutande asp, al och björktelningar äfven i år blifvit bortrödjade, hvarjemte gallringsarbeten verkstälts i särskilda ungskogsbestånd för tillväxtens befordrande. Dessutom har för stadens behof ett mindre antal öfverskärmande timmerträd afverkats från kulturfälten.

Skogseld.

Under sommaren utbröto icke färre än 8 skogseldar, en mängd omedelbart hämmade eldtillbud häri icke inberäknade. Då emellertid, i följd af den ihållande torkan och en tidigt på våren inträffad skogsbrand, extra bevakning i god tid tillsattes, blef skadan jemförelsevis obetydlig, ity att eldarna hunno öfvergå inalles endast något mera än 2 hektar, till största delen bergbunden mark, der enligt uppskattning 10 mindre grantimmer och 15 kubikmeter brännved blifvit förstörda. I de flesta fall anses skogsbranden hafva uppkommit i följd af vårdslöshet hos de till hundradetal uppgående stadsbor, som särskildt sön- och helgdagar besöka skogen i omnejden. Dock torde en skogseld tagit sitt upphof från lokomotivgnistor.

Kartläggning.

Under vintern har skogsvaktaren Sipilä, då tiden sådant medgifvit, sysslat med sammanställning af skogsmätningensresultaten från föregående år.

Kostnaderna för året utgöra:

Kostnaderna.

Skogskulturer	<i>Fmg</i>	54: 60
Plantskolan	”	191: 85
Rödning och gallring	”	492: 76
Extra bevakning m. m.	”	451: 89
Skogseldssläckning	”	224: 11
	<u>Summa <i>Fmg</i></u>	<u>1,415: 21“</u>

Beträffande vattenledningen, dess utvidgning och verksamheten der- Vattenledni-
vid har Vattenledningskontoret aflemnat följande berättelse: gens utvidgning
och värde.

	<i>Fmg.</i>	<i>pi.</i>
Vattenledningens kapitalvärde vid utgången af år 1900	3,433,601	50
Inköp af vattenmätare	8,664	26
Tillbyggnad af vattenborgen	72,098	44
Vattenledning till Kajsaniemi park	7,300	—
Vattenposter å Magasinskajen	3,598	69
” å Skatuddskajen	3,332	31
Bevattningsposter i Brunnsparken	1,020	55
” å Observatoriiberger	1,004	75
En vattenpost å Hafstorget	400	—
Vattenledning under Gökens gränd	6,700	—
” ” Malmgatan och Lappbrinken	6,100	—
” ” V. Prest- och Castréngsgatan	7,900	—
” ” Alpgatan	12,498	10
” ” II Linien	6,741	73
” ” Castréngsgatan	3,811	58
” ” Kristinegatan	5,873	02
” ” IV Linien	5,147	24
” ” Sörnäs strandväg	2,804	08
” ” Ö. Brahegatan	15,017	24
” ” Borgågatan	15,029	86
” ” Wallinsgatan & Walliusgränd	8,154	28
” ” Sandviksgatan	230	—
” ” Fredriksbergsgatan	146	14
” ” Sturegatan	180	—
Utbyte af pumpverkets turbiner	932	48
Vattenledningens kapitalvärde vid utgången af år 1901	3,628,286	25

Antalet uppsatta vattenmätare utgjorde vid årets slut 1911, hvaraf 8 tillhörde privata konsumenter. Mätarens inloppsdiometer framgår från följande specifikation:

Inloppsdiometer	7	10	13	20	25	30	40	50	75	100	150	mm.
	1	1	158	655	454	329	162	113	26	5	7	st.

Angående de utförda utsträckningarna af rörnätet finnes intet anmärkningsvärdt att anföra.

Tillbyggnaden af vattenborgen.

Tillbyggnaden af vattenborgen vidtog i Januari med sandsläpning, uppförandet af ett provisionelt hus för materialier m. fl. förberedande arbeten. Sprängnings- och gråstensarbetena utgäfvos på entreprenad åt byggmästaren H. Karjalainen, och vidtogo de förra i början af Mars, hvaremot murningsarbetena begynte i Maj och fortsattes till början af November. Entreprenören fullgjorde icke sin åtagna förbindelse att hafva samtliga gråstensarbeten färdiga den 1 November, hvadan en del däraf måste slutföras påföljande vår, men voro de vid årets slut dock så långt framskridna, att betonerings- och murarnas inre sida obehindradt kan vidtaga, så snart årstiden det tillåter.

År 1891 nedlagda vattenledningsrör.

Längden och diametern af de år 1901 nedlagda vattenledningsrören jemte antalet därå anbragta brandposter och afstängningskranar framgå af följande sammanställning:

	406 mm rör	305 mm rör	203 mm rör	152 mm rör	127 mm rör	102 mm rör	76 mm rör	51 mm rör	Brandposter	Afstängningskranar
	m	m	m	m	m	m	m	m	st.	st.
Tillbyggnad af vattenborgen	35	—	8	—	—	—	—	—	—	1
Vattenledning till Kajaniemi	—	—	—	—	—	308	—	105	1	3
Vattenposter å Magasinskajen	—	—	—	—	—	—	127	—	—	1
” å Skatuddskajen	—	—	—	—	—	100	150	—	—	—
Bevattningsposter i Brunnsparken	—	—	—	—	—	—	—	74	—	1
” å Observatoriiberget	—	—	—	—	—	—	69	—	—	1
Vattenledning under Gökens gränd	—	—	—	—	83	—	—	—	1	1
” ” Malmgt. & Lappbrinken	—	—	—	—	195	—	—	—	1	2
” ” V. Prest- och Castréngsgatan	—	—	—	—	—	160	—	—	2	1
Transport	35	—	8	—	278	568	346	179	5	11

	406 mm rör	305 mm rör	203 mm rör	152 mm rör	127 mm rör	102 mm rör	76 mm rör	51 mm rör	Brandposter	Afsläp- ningskranar
	m	m	m	m	m	m	m	m	st.	st.
Transport	35	—	8	—	278	568	346	179	5	11
Vattenledning under Alpgatan	—	—	—	1	228	—	—	—	3	4
” ” II Linien	—	—	—	—	102	—	—	—	—	1
” ” Wallins gränd	—	—	—	—	127	—	—	—	1	—
” ” Castréngsgatan	—	—	—	44	—	—	—	—	1	2
” ” Kristinegatan	—	—	—	120	—	—	—	—	1	2
” ” IV Linien	—	—	—	—	35	—	—	—	—	—
” ” Sörnäs strandväg	—	—	—	—	52	—	—	—	—	—
” ” Ö. Brahegatan	—	147	—	—	245	—	—	—	5	2
” ” Borgågatan	—	194	—	—	—	—	—	—	2	1
” ” Wallinsgatan	—	—	—	—	50	—	—	—	1	1
” ” Sandviksgatan	—	—	—	—	23	—	—	—	—	—
” ” Fredriksbergsgtn.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
” ” Sturegatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Summa	35	341	8	165	1,140	568	346	179	19	26

Rörnätets längd jemte antalet därå anbragta brandposter och af- Rörnätets längd.
stängningskranar framgår af nedanstående tablå:

	583 mm rör	533 mm rör	457 mm rör	406 mm rör	305 mm rör	203 mm rör	152 mm rör	127 mm rör	102 mm rör	76 mm rör	51 mm rör	Summa rör	Brandposter	Afsläp- nings- Kranar
	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	st.	st.
31 December 1900	92	15	3,879	3,014	8,418	5,148	11,575	1,693	28,316	1,123	2,476	65,749	458	424
Tillkommit år 1901	—	—	—	35	341	8	165	1,140	568	346	179	2,782	19	26
Vid utgången af år														
1901	92	15	3,879	3,049	8,759	5,156	11,740	2,833	28,884	1,469	2,655	68,531	477	450

Rörnätets medeldiameter är 176,8 mm.

Vid slutet af år 1901 funnos i bruk staden tillhörande 15 pissoirer med vattenspolning, 4 vattningshoar (af hvilka 2 med vattenvärmningsinrättningar), 44 poster för trädgårds- och 7 poster för gatubevattning, 27 poster å kajerna för servering af vatten till fartyg, 27 fribrunnar och dricksvattenkastare, 3 fontäner (utom 2 privata sådana i Kapellesplana-

den, hvilka på stadens bekostnad försågos med vatten), samt en hydraulisk hiss af 2,5 tons lyftkraft i nya tull- och packhuset. En äldre dylik af 2 tons lyftkraft stod obegagnad sedan Maj månad. Af stadens hus och inrättningar voro 36 försedda med vattenledning.

Vattenledningsförvaltning och drift.

Förvaltning, drift och diverse.

	<i>Fmg.</i>	<i>pi.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>pi.</i>
<i>Vattenledningskontoret.</i>				
En ingenjör, arvode och resemedel	10,000	—		
En assistent (från 1 Mars)	4,000	—		
En bokhållare	3,300	—		
Skrifbiträde och kontorgosse	1,451	50		
Hyra, städning och belysning för kontorslokalen	1,753	18		
Expenser	2,500	—	23,004	68
<i>Vattenuppfordringen.</i>				
En öfvermaskinist, hälften af arvodet	1,350	—		
En förste maskinist, arvode	1,800	—		
En andre do do	1,500	—		
En putsare do	1,000	—		
Eldare och handtlångaredagsverken	1,331	09		
Bränsle till ångpumpverket och maskinhusen, olja, trassel och diverse	10,854	57		
Bränsle till maskinpersonalens bostäder	450	—		
Remont och underhåll af turbinpumpverket	3,322	19		
” och underhåll af ångpumpverket	854	49		
” af vattenrännan	100	—		
” af hägnader m. m.	103	87	22,666	21
<i>Filterringen.</i>				
En öfvermaskinist, andra hälften af arvodet	1,350	—		
Isning och skumning af filterna, jämte sandtvättning, inkärning och påfyllning	10,221	91		
Remont af filterbassinerna	1,169	56		
” af arbetsredskap och diverse	300	—		
Bränsle till pumpbrunnarna	250	—	13,291	47
<i>Rörrnätet.</i>				
Skötsel af brand- och vattenposter	4,915	87		
Remont och underhåll af rörrnätet	4,611	69		
” och underhåll af brandposter och afstängningskranar	4,416	48	13,944	04
Transport	—	—	72,906	40

	<i>Fmg.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>ni.</i>
Transport	—	—	72,906	40
<i>Vattenborgen.</i>				
En reservoirkvakt, arvode	420	—		
Underhåll och remont af vattenborgen, den elektriska vatten- ståndsmätaren och vaktens bostad	667	34	1,087	34
<i>Vattenmätare.</i>				
Reparation, ombyte och justering af vattenmätare	3,295	16		
Afäsning af vattenmätare och resultatens sammanställande . .	7,251	45	10,546	61
<i>Diverse.</i>				
Mätningar och undersökningar	1,500	—		
Brandförsäkringspremier, utskylder till Helsing kommun och telefonafgifter	1,352	30		
Drift och skötsel af vattenvärmningsinrättningarna vid häst- hoarna	2,742	59		
Arrende för filter- och skyddsområdet i Gammelstaden med afdrag af influtna afgifter af stadens underarrendatorer	375	—		
Kostnader för distribuering af debetsedlar	700	—		
Vattenreningsförsök	870	68	7,540	57
<i>Verkstaden.</i>				
En verkmästare, arvode	1,600	—		
Dagsverken för privata arbeten	35,016	52		
Material för privata arbeten	87,609	34		
Remont och underhåll af verkstadens arbetsredskap	2,500	—		
„ och underhåll af verkstadsbyggnaden jämte en smält- ugn för messingsgjute samt tillbehör	988	82	127,714	68
Summa	—	—	219,795	60

Utgifterna under titeln vattenledningskontoret innefatta aflöningar och expenser för tillsynen öfver vattenledningens utvidgning, drift och förvaltning, äfvensom för uppdebiteringen af vattenafgifter och utförda vattenledningsarbeten.

Vattenlednings-
kontoret.

Bland kontorsarbetena hafva förekommit 136 skriftliga expeditioner, 285 bref, c:a 5,200 debetsedlar för förbrukadt vatten samt 2,280 räkningar för af verkstaden utförda arbeten.

Jemlikt Stadsfullmäktiges beslut af den 22 December 1900 indrogs den efter förre innehafvarens fränfalle lediga rörmästarebefattningen, och inrättades i stället för denna en assistenttjänst vid kontoret, till hvilken utsågs ingenjören H. Herlin. Befattningen tillträdde den 1 Mars.

Vattenuppför-
dringen.

Kvantiteten af det under året uppförade vattnet uppgick till 2,111,623 kub.m., öfverstigande fjolårets konsumtion med 98,719 kub.m. eller 4,9 %/o. Ångpumpverket användes, i anseende till rådande vattenbrist i Vanda å och stor konsumtion, dels enbart, dels jemte en del af turbinpumpverket, under 87 dygn, motsvarande en sammanlagd gångtid af 1,438 timmar. Turbinpumpens N:o I transmission ändrades, för uppnående af större hastighet och uppföringsförmåga, genom insättning af en ny kuggvexel. Tvenne nya turbiner i stället för de äldre, icke tillräckligt kraftiga och i öfrigt mindre lämpliga, beställdes till leverans under Januari 1902, hvarjemte de tillhörande bärbjälkarna inköptes och tillpassades å stadens verkstad.

Uppföringskostnaderna utgöra i medeltal 1,07 penni pr kub.m. vatten.

Tablå öfver pumpverkets drift år 1901.

Månad	Turbinpumpverket			Ångpumpverket			Summa m ³	Uppföring i dygnet			
	Pumpen N:o	Antal timmar	Antal slag	m ³	Antal timmar	Antal slag		m ³	Medeltal m ³	Maximum m ³	Minimum m ³
Januari . .	I	552	429,799}	159,504	—	—	159,504	5,145	5,825	3,249	
	II	586	469,696}								
Februari . .	I	544	415,762}	148,350	—	—	148,350	5,298	6,008	3,160	
	II	544	420,509}								
Mars	I	604	471,476}	163,782	—	—	163,782	5,283	5,994	3,311	
	II	570	452,105}								
April	I	558	448,708}	164,974	2	3,083	493	165,467	5,516	7,072	3,125
	II	567	481,549}								
Maj	I	488	416,792}	181,043	110	119,764	19,138	200,181	6,457	7,498	3,622
	II	645	605,592}								
Juni	I	514	468,496}	171,792	4	3,604	576	172,368	5,746	7,443	3,409
	II	554	500,177}								
Juli	I	415	365,385}	118,597	305	433,376	69,253	187,850	6,060	8,628	3,727
	II	342	296,090}								
Augusti . .	I	143	126,531}	95,588	507	670,966	107,220	202,808	6,542	7,826	3,871
	II	443	338,662}								
September .	I	286	243,153}	94,891	389	604,967	96,674	191,565	6,386	7,454	3,864
	II	290	237,785}								
Oktober . .	I	468	409,190}	161,987	121	193,359	30,899	192,886	6,222	8,187	3,838
	II	469	410,848}								
November .	I	504	426,472}	167,802	—	—	—	167,802	5,593	6,338	3,403
	II	515	423,427}								
December .	I	499	413,045}	159,060	—	—	—	159,060	5,131	6,166	2,773
	II	492	394,009}								
För hela året	—	11,592	9,665,258	1,787,370	1,438	2,029,119	324,253	2,111,623	5,785	8,628	2,773

Vattenförbrukningen per dygn utgjorde i medeltal 5,785 kub.m. (= 67 sek.l.), i maximum den 20 Juli 8,628 kub.m. (= 99,9 sek. l.) och i minimum den 25 December 2,773 kub.m. (= 32,1 sek. l.).

Filtreringskostnaden utgör 4 mark 6 penni per kvadratmeter filteryta och 0,63 penni per kub.m. vatten. Vattenfiltrering.

Rensning af filterna verkställdes 47 gånger, såsom framgår af följande sammanställning:

Rensade filterbassiner	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
N:o I	1	—	1	1	1	1	—	1	1	—	1	—
” II	—	1	—	1	1	2	—	—	1	1	—	—
” III	—	—	1	1	1	1	2	—	—	—	1	—
” IV	—	—	1	1	2	1	1	1	—	—	1	—
” V	—	—	1	1	1	1	2	1	—	1	—	—
” VI	—	—	1	1	2	1	2	1	—	1	—	—
För hela året	1	1	5	6	8	7	7	4	2	3	3	—

Gångtiden för de särskilda filterna utgjorde under hela året: för N:o I — 228, N:o II — 317, N:o III — 307, N:o IV — 313, N:o V — 288, och N:o VI — 307 dygn. Medelgångtiden mellan två rensningar åter utgjorde: för N:o I — 29, N:o II — 45, N:o III — 44, N:o IV — 39, N:o V — 36 och N:o VI — 38, eller för samtliga filtra 39 dygn. Längsta gångtiden uppvisar filtret I med 116 dygn ($^{22}/_{11}00$ — $^{19}/_{3}01$), kortaste filtret III med 11 dygn ($^{22}/_{6}$ — $^{2}/_{7}$).

Isens tjocklek utgjorde i de öppna filterna 56, i de öfverbyggda 15 cm i maximum. Lägsta lufttemperaturen var — 27° C, lägsta temperaturen i de öfverbyggda filterna — 2,5° C. Under året egde remonter rum å de öppna filternas af frosten skadade omfattningsmurar, hvarjemte sandbäddarne kompletterades i N:ris II, III och V. I N:ris I, IV och VI aflägsnades filtersanden ända till grusbädden och ersattes med tvättad, för att öka filternas genomsläpplighet i förhållande till den oupphörligt stigande konsumtionen. Af sistnämnda orsak minskades äfven sandbäddarnas tjocklek i samtliga filtra med c:a 15 cm.

Öfriga upplysningar angående filterdriften och dess resultat, lemnar följande sammanställning:

Tablå öfver filterdriften år 1901.

Månad	Filterarea i bruk m ²			Filtrerings- hastighet, mm i timmen			Genomskinlig- het, cm						Antal bakteriekolonier per cm ³					
	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Åvatten			Vatten- lednings- vatten			Åvatten			Vattenled- ningsvatten		
							Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum
Januari	2,783	2,925	2,610	77	122	46	49	63	36	75	75	75	304	457	204	53	67	29
Februari	2,610	2,610	2,610	85	122	50	70	75	62	75	75	75	338	486	174	18	22	14
Mars	2,736	2,925	2,610	81	122	50	75	75	75	75	75	75	412	620	199	31	42	20
April	2,692	2,925	1,947	88	162	45	21	75	8	68	70	50	4,757	9,760	750	160	240	58
Maj	2,758	2,925	2,610	98	122	58	26	41	12	73	75	60	819	1,037	600	50	57	43
Juni	2,178	2,805	1,947	111	183	54	42	47	36	75	75	75	197	244	100	19	22	13
Juli	2,212	2,457	1,284	122	310	69	49	56	37	75	75	75	293	622	85	17	24	12
Augusti	2,442	2,925	2,142	115	148	55	52	65	45	75	75	75	148	186	108	17	22	14
September	2,779	2,925	2,610	96	122	55	57	60	54	75	75	75	364	522	206	30	32	28
Oktober	2,714	2,925	2,610	96	122	61	34	60	13	69	75	55	751	1,535	186	39	80	14
November	2,695	2,805	2,610	86	122	54	36	41	32	72	75	65	873	1,220	640	92	100	75
December	2,610	2,610	2,610	82	122	44	48	50	43	75	75	75	569	678	420	43	60	32
För hela året	2,601	2,925	1,284	95	310	44	47	75	8	74	75	50	819	9,760	85	47	240	12

Ehuru filtreringshastigheten enligt ofvanstående tabell i medeltal utgjort 95 mm i timmen, så har densamma under mer än 50 % af pumparnas gångtid öfverstigit 100 mm.

I följd af det låga vattenståndet i ån var åvattnet i såväl bakterielt som fysikaliskt hänseende af ovanligt god beskaffenhet.

Genom filtreringen har åvattnets bakteriehalt i medeltal minskats med 94,3 % och genomskinligheten ökats med 57 %.

Anmärkas bör att den apparat, med hvilken vattnets genomskinlighet mätes, icke gifver större utslag än 75 cm, men att vattenledningsvattnets genomskinlighet oftast uppgått till högre valör.

Åvattnets temperatur var i medeltal 7,9, i maximum 24,4, och i minimum 0,2 ° C, samt öfverensstämde i det närmaste med det filtrerade vattnets i Gammelstaden.

Rörrätet.

Under året reparerades 8 läckor (hvaraf 7 blyläckor och ett rörbrott), eller en läcka på 8,6 kilometers rörlängd.

Större reponter utfördes å 17 brandposter och afstängningskranar, mindre nästan dagligen, hvarjemte samtliga lock till stadens afstängnings-

kranar utbyttes mot nya, försedda med uppgift å kranarnas diameter. Skötseln af brandposterna kostade per år och stycke i medeltal 10 mark 31 penni. Totala underhållskostnaden för rörnätet och dess tillbehör stiger till 203 mark 47 penni per kilometer rörlängd och till 0,66 penni per kub.m. vatten.

Vattenborgen rengjordes två gånger, vid hvilka tillfällen vattenståndet var 0. Eljest har lägsta vattenståndet varit 2,4 m, motsvarande ett kubikinnehåll af 1,336 kub.m. Vattenborgen.

Antalet reparerade och justerade vattenmätare steg till 535 eller c:a 28 % af hela antalet. Under året verkställdes omkring 21,500 särskilda afläsningar af vattenmätare. De löpande utgifterna för mätarena utgjorde per år och stycke 5 mark 52 penni för underhåll och afläsning samt 11 mark 42 penni för ränta och afskrifning eller inalles 16 mark 94 penni. De influtna hyrorna åter utgöra i medeltal 11 mark 69 penni per år och stycke. Vattenmätare.

År 1901 profvades 12 mätare på begäran af resp. konsumenter och utföll resultatet sålunda att två voro skadade och fullkomligt missvisande, en visade 3,5 % för mycket och de öfriga 7,7 å 0,7 % för litet.

Upplysning öfver det pekuniära resultatet af de arbeten, hvilka af verkstaden utförts för privata personers eller icke till vattenledningen hörande allmänna inrättningars räkning, lemna följande approximativa kalkyl: Verkstaden.

	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fr.</i>	<i>ni.</i>
Inkomster:				
Inkomster under år 1901 för verkställda arbeten	—	—	151,397	02
Utgifter:				
En verkmästare, arvode	1,600	—		
5,5 % afskrifning och ränta å verkstads- och magasinsbyggnader	2,018	75		
Remont och underhåll af verkstadsbyggnaden, inberäknadt en smältugn för messingsgjute	988	82		
Remont och underhåll af verkstadens arbetsredskap	2,500	—		
Lagerränta och brandförsäkringspremier	2,500	—		
Afskrifning och ränta å arbetsmaskiner	434	—		
	10,041	57		
Transport	—	—	151,397	02

	<i>Fmg.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>ni.</i>
Transport	—	—	151,397	02
³ / ₄ häraf för privata arbeten (resten för stadens)	7,531	18		
Dagsverken för privata arbeten	35,016	52		
Material för privata arbeten	87,609	34		
Räkningsblanketter, böcker, kostnader för räkningsbeloppens indrifning	1,000	—		
För eventuella gratisreparationer under loppet af 2 år reserveras	1,000	—		
För räntor å fordringar och för möjligen icke observerade ut- gifter	1,239	98	133,397	02
Saldo nettovinst	—	—	18,000	—

Sedan det visat sig vara omöjligt, att af de gelbgjutare, hvilka härintills anlåtats, erhålla blåsfritt messingsgjute, hvarigenom icke allenast en del af verkstadens råämnen, utan ock svarfware- och filaredagsverken gingo tillspillo, inrättades i verkstadens smedja en liten smältugn för messingsgjute. En del kranar, junkturer, ventiler m. m. hvilka, icke äro tillgängliga i handeln, kunna till följd häraf numera i anmärkningsfri kvalitet och till måttligt pris framställas å stadens verkstad.

Antalet under året utförda privata anslutningar utgör 63 enligt följande specifikation:

Inloppsdiometer	20	25	30	40	50	75	100	150	200	mm.
	1	18	8	12	14	3	3	3	1	st.

Vattenlednings
arbetsper-
sonal.

Förutom den fast anställda personalen (9 personer) med månads-lön, motsvarande för hela året 26,819 mark 88 penni, samt entreprenörers arbetare, hafva under året i maximum 112, i medeltal 88 och i minimum 65 personer varit sysselsatta vid vattenledningen och uppgår deras sammanlagda aflöning till 107,192 mark 25 penni. Medelkostnaden för ett dagsverke af 10 timmar har utgjort: Kvartersmans- och byggmästare- 8,22, formans- 7,57, murare- 5,30, smeds- 5,00, timmermans- 4,72, svarfware- 4,68, rörläggare- 4,31, vattenmätare-affäsare- 4,30 filare- 4,28, hisskarl- 4,00, gjutare- 3,50, eldare- 3,33, handtlangare- 3,21, nattvakt- 2,50 och vattenförsäljare 1,66 mark.

Samtliga genom vattenledningskontorets försorg verkställda arbeten kräfde följande kostnader:

För vattenledningens utvidgning	<i>Tmf.</i>	194,684: 75
För dess bedrifvande, remont och underhåll	„	92,080: 92
För verkstadsarbeten	„	127,714: 68
	<u>Summa <i>Tmf.</i></u>	<u>414,480: 35</u>

Dessa kostnader fördela sig på följande sätt:

Löner	<i>Tmf.</i>	26,819: 88
Dagsverken	„	107,192: 25
Material och diverse	„	182,734: 96
Entreprenad- och betingsarbeten	„	49,553: 26
Af Byggnadskontoret utförda arbeten, enligt räkning	„	48,180: —
	<u>Summa <i>Tmf.</i></u>	<u>414,480: 35</u>

Kostnaden för hvarje uppfordrad kub.m. vatten utgör:

Kostnaderna per
m³ vatten.

Om endast filtreringskostnaden toges i betraktande	0,63 penni
Om härtill lägges kostnaden för pumpningen	1,70 „
Om härtill lägges kostnaden för rörnätets skötsel och underhåll	2,36 „
Om härtill lägges kostnaden för vattenledningskontoret	3,45 „
Om härtill lägges kostnaden för vattenmätarena	3,95 „
Om härtill lägges öfriga drift och underhållskostnader (utom verkstaden)	4,36 „
Om härtill lägges 5 % ränta å anläggningsskapitalet	12,95 „
Om härtill lägges 1 % afskrifning å anläggningsskapitalet	14,67 „

Inkomsten för hvarje uppfordrad kub.m. vatten framgår af följande sammanställning: Inkomsterna per
m³ vatten.

Influtna vattenavgifter	<i>Tmf.</i>	395,357: 78
Inkomst från hästhoarna	„	1,901: 57
Förhöjning för sentida betalning af vattenavgifter	„	479: 40
		<u>397,738: 75</u>
Vattenmätarehyror	„	— —
	<u>Summa <i>Tmf.</i></u>	<u>420,075: 25</u>

hvidan medelinkomsten för hvarje uppfordrad kub.m. vatten utgör 19,89 penni. Inkomsterna för vatten och mätarehyror voro tillsammans 18,369 mark 2 penni större än år 1900 och öfverstege det i budgeten antagna beloppet med 17,675 mark 25 penni.

Antalet konsument-
er och vat-
tenkonsumtion.

Antalet konsumenter utgjorde vid årets slut 1,321 och har mot år 1900 ökats med 35.

Den uppdebiterade konsumtionen i de särskilda stadsdelarna uppgick till följande belopp: I stadsdelen — 136,422, II — 247,672, III — 81,067, IV — 223,721, V — 169,522, VI — 73,897, VII — 99,945, VIII — 24,953, IX — 12,108 samt utom staden 353,307 eller tillsammans 1,422,614 kub.m.

I medeltal har för hvarje försäld kub.m. vatten influtit 27,96 penni i vattenavgifter och 1,57 penni i mätarhyror.

Emedan den uppfordrade vattenmängden uppgick till 2,111,623 och den försälda till 1,422,614 kub.m. utgör skilnaden 689,009 kub.m., efter ett enhetspris af 14,67 penni motsvarande ett värde af 101,077 mark 62 penni och innefattande vattenåtgången för eldsläckning, allmänna bekvämlighetsinrättningar, hästhoar och fribrunnar, för bevattning af gator och planteringar, för stadens allmänna arbeten, hus och inrättningar samt det utläkta och af mätarena icke registrerade vattnet.

Vattenlednings
bruttobe-
hållning.

Inklusive verkstadsdriften har vattenledningens bruttobehållning år 1901 utgjort 351,676 mark 67 penni. Läggas härtill det ofvanberäknade värdet af vatten för allmänna behof, så stiger summan till 452,754 mark 29 penni och afdrages härifrån ränta och afskrifning å anläggningskapitalet och det löpande lagret af arbetsredskap och materialier med 6 % eller 231,522 mark 34 penni, så blifver resten 221,231 mark 95 penni, hvilken oafsedt räntan å den kapitaliserade förlust, med hvilken vattenledningen bedrefs under de första åren af sin verksamhet, motsvarar nettovinsten för år 1901.

Rabatter i vat-
tenavgifter.
Afstängning af
privata ledning-
gar.

Under året medgifna reglementsensliga rabatter för större förbrukning än 125 kub.m. i kvartalet samt från privata ledningar utläkt vatten motsvara ett sammanlagdt belopp af 29,045 mark 45 penni.

Afstängning af privata servisledningar för bristande betalning af förbrukadt vatten eller utförda verkstadsarbeten förekommo 4 gånger för ett sammanlagdt debiteringsbelopp af 1,554 mark 74 penni, i hvarje fall med afsedd påföljd.

Vattenståndet i Vanda å år 1901.

Vattenståndet i
Vanda å.

Månad	Medeltal m.	Maximum m.	Minimum m.
Januari	+ 0,15	+ 0,33	+ 0,04
Februari	+ 0,05	+ 0,14	- 0,14
Mars	- 0,09	+ 0,08	- 0,29
April	+ 0,79	+ 1,18	- 0,04
Maj	+ 0,31	+ 0,69	+ 0,12
Juni	+ 0,09	+ 0,18	+ 0,01
Juli	- 0,04	+ 0,09	- 0,42
Augusti	- 0,26	- 0,10	- 0,43
September	- 0,22	- 0,05	- 0,34
Oktober	- 0,01	+ 0,29	- 0,34
November	+ 0,06	+ 0,14	- 0,19
December	+ 0,01	+ 0,10	- 0,14
För hela året	+ 0,07	+ 1,18	- 0,43

b) Ärenden beträffande stadens lösegendom och penningväsen.

Alla upplysningar beträffande stadens utgifter och inkomster under år 1901 samt jämförelser emellan den fastställda budgeten och det faktiska bokslutet äfvensom uppgift å stadskassans ställning vid årets utgång erhållas från härför uppgjorda längre fram ingående tabellbilagor.

Genom införskaffande från de skilda nämnderna, styrelserna, och kontoren af uppgifter om de förändringar i stadens lösegendom, som timat under året, har inventariiboken öfver samma lösegendom kompletterats och meddelas sammandrag af nämnda bok längre fram bland tabellbilagorna.

Vid de inventeringar af stadskassan, som jemlikt kommunalförfattningens stadgande hvarje kvartal försiggått i föreskrifven ordning, likasom ock vid de extra inventeringar, hvilka på grund af Drätselkammarens år 1878 fattade beslut förrättats af tvenne Kammarens ledamöter, hafva några skäl till anmärkningar icke förekommit.

Räntevilkoren för den med Föreningsbanken i Finland å till början 1,000,000 och senare till 1,500,000 mark afslutade krediten voro desamma som under nästföregående år¹⁾. Å denna kredit uppgick provisionen under

¹⁾ Se 1900 års berättelse pg. 142.

året till 4,333 mark 33 penni samt räntebetalningen till 33,779 mark 71 penni. Stadens största skuld å kontokuranten uppgick till 1,039,452 mark 76 penni.

Utlottning af
obligationer.

Vid den 2 Februari i behörig ordning verkställd utlottning af obligationer utföllo följande nummer till inlösen¹⁾ af:

Helsingfors stads 3 1/2 procentslån af år 1898.

Serien litt.	B. å 2,000 mark	N:ris	132, 276, 364.
„ „	C. å 1,000 „ „		399, 440, 565.
„ „	D. å 500 „ „		150, 152, 173, 222, 240, 276, 314, 436, 517, 525, 544, 567, 683, 860, 869, 923, 927, 1,010, 1,064, 1,093, 1,190.

Helsingfors stads 4 procentslån af år 1900.

Serien litt.	B. å 2,000 mark	N:ris	291, 352, 372.
„ „	C. å 1,000 „ „		709, 866, 884, 904, 1,116, 1,118.
„ „	D. å 500 „ „		1,304, 1,615, 1,673, 1,905, 1,936, 2,105.

Och vid den 1 November verkställd utlottning af obligationer, utföllo följande nummer till inlösen²⁾ af:

5 procents vattenledningslånet af år 1876.

Serien litt.	A. å 1,000 mark	N:ris	101, 103, 134, 157, 223, 322, 332, 419, 427.
„ „	B. å 500 „ „		22, 97, 98, 100, 116, 203, 312, 336, 466, 568, 625, 738, 761, 781, 853, 915, 945, 954, 992, 1,047, 1,173, 1,250, 1,271, 1,320, 1,351, 1,397.
„ „	C. å 200 „ „		42, 114, 129, 265, 340, 391, 395, 467, 551, 567, 642, 655, 751, 763, 827, 840, 845, 879, 1,229.

4 1/2 procents nybyggnads- och regleringslånet af år 1882.

Serien litt.	A. å 3,000 mark	N:ris	25, 49, 73, 76, 97.
„ „	B. å 1,000 „ „		54, 89, 102, 104, 109, 117, 165, 200, 301, 327, 349, 396, 465, 473, 526, 528, 549, 586, 603, 654, 682, 694.

¹⁾ Drks prot. den 7 febr. § 6. — ²⁾ D:o d:o den 7 nov. § 6.

Serien litt. C. à 500 mark N:ris 24, 40, 126, 147, 155, 215, 227, 237,
311, 313, 314, 337, 355, 423, 465, 493,
499, 513, 536, 565, 588, 598, 614, 638,
641, 670, 680, 712, 730.

4 1/2 procents obligationslånet af år 1892.

Serien litt. A. à 5,000 mark N:ris 264, 393.
 „ „ B. à 1,000 „ „ 172, 365, 741, 1,035, 1,161, 1,314, 1,361,
1,390.
 „ „ C. à 500 „ „ 179, 972, 1,006, 1,014, 1,308, 1,343, 1,466,
1,822, 1,902, 1,975.

Uti skrifvelse för den 21 Februari hade vordne polismästaren I. Gordie hos Drätselkammaren anmält ¹⁾ att af medel, som af Jernvägsstyrelsen, Utskänknings- och Pantlåneaktiebolagen härstädes anslagits till extra polisbevakning för ordningens öfvervakande å såväl jernvägsområdet som för nämnda bolags behof, hade till följd af brist på nödigt antal extra konstaplar, isynnerhet under år 1898, en del af dessa poster tidtals varit vakanta men ersatta genom den ordinarie polisbetjeningen, hvarigenom en behållning i de för angifna ändamål anslagna och till polis-inrättningen inlevererade medlen uppstått, uppgående till 7,910 mark 18 penni och till största delen disponerade som förskott till uppköpta materialier för polis-inrättningens beklädnadsverkstad; och föreslog bemälda polismästare att ifrågarande medel äfven framdeles finge af polis-inrättningen disponeras.

Fond för polis-
manskapets be-
klädnad.

I anledning häraf beslöt ²⁾ Drätselkammaren, efter att i ärendet hafva hört Drätselkontoret: att de omförmälda medlen fortfarande må af polis-inrättningen omhänderhafvas och användas till inköp af material för inrättningens beklädnadsverkstad, men att summan icke får förminskas; att beloppet under benämning *fond för polismanskapets beklädnad* uppdebiteras i stadens räkenskaper; samt att polis-inrättningen vid hvarje årsskifte aflemnar redovisning å fondens användning och ställning för att stadens räkenskaper vidfogas.

Med föranledande af Stadsfullmäktiges anmodan ³⁾ att Drätselkammaren ville taga i öfvervägande, huruvida icke en förhöjning af räntan å lån från stadens donerade fonder borde ega rum, infordrade ⁴⁾ Kam-

Låneräntan å
donerade medel.

¹⁾ Drks prot. den 7 mars § 28. — ²⁾ D:o d:o den 21 mars § 27. — ³⁾ Se pg. 59. —
⁴⁾ Drks prot. den 21 mars § 8.

maren Drätselkontorets yttrande och förslag i ärendet och beslöt¹⁾ i enlighet med sådant yttrande, att ifrågavarande ränta från den 1 Juli 1901 skulle förhöjas; till 6 % å de med 5½ % ränta löpande lånen och till 5½ % å de med 5 % årsränta löpande reverserna, med undantag endast af lånet N:o 70, utgifvet till landthushållaren E. Nyström, hvilket lån enligt skuldsedeln icke är uppsägbart förrän år 1906.

Intecknings
postposition.

På grund af det utaf Stadsfullmäktige Drätselkammaren i sådant syfte lemnade bemyndigande²⁾ beviljade Kammaren under året följande arbetarebostadsbolag rätt till inteckning uti af staden försålda tomter och och derå uppförda byggnader framom stadens vanliga första inteckning uti desamma till säkerhet för ogulden tomtlösen, nämligen åt *Osakeyhtiö Tupa Aktiebolag*³⁾, såsom innehafvare af tomten N:o 8 vid Fabriksgatan i kvarteret N:o 134, för ett statslån å 150,000 mark; åt *Työväen asunto-osakeyhtiö Neitsypolku*⁴⁾, innehafvare af tomten N:o 3 vid Fabriksgatan i kvarteret N:o 127, för ett statslån å 200,000 mark; åt *Työväen asunto-osakeyhtiö Kalliola*⁵⁾, egare af tomten N:o 30 vid Malmgatan i kvarteret N:o 155, för ett statslån å 200,000 mark; åt *Työväen rakennus- ja asunto-osakeyhtiö Tyynelä*⁶⁾, egare af tomten N:o 28 vid Malmgatan i kvarteret N:o 155, för ett statslån å 100,000 mark; och åt *Työväen rakennus- ja asunto-osakeyhtiö Toivo*⁷⁾ såsom innehafvare af tomterna N:ris 11 och 13 vid Ärtholmsgatan i kvarteret N:o 122, för ett statslån å 100,000 mark; alla under förbehåll att de å tomten uppförda byggnaderna hållas brandförsäkrade uti af Drätselkammaren godkänd försäkringsanstalt till så högt belopp, att detsamma betäcker ej blott statslånet, utan ock stadens intecknade fordran samt att bolagen stälde af Kammaren godkänd fyllnadsborgen.

Vid redogörelse af stadens inkomstgifvande rättigheter intages här följande af Trafikkontoret afgifna berättelse om dess verksamhet samt uppbördens af trafik- m. fl. afgifter.

Flyttning af
Trafikkontoret.

„Altsedan Helsingfors Trafikkontor upprättades, inlogerades detsamma i nya packhuset. I detta afseende blef det nu tilländalupna året ett bemärkelseår, i det att kontoret den 20 April öfverflyttade till det för tullkammaren, packhuset och trafikkontoret uppförda tullhuset å Skatudden.

1) Drks prot. den 11 april § 28. — 2) Se pg 83. — 3) Drks prot. den 18 april § 3 och den 26 sept. § 4. — 4) D:o d:o den 27 juni § 2 och den 15 sept. § 9. — 5) D:o d:o den 25 juli § 16 och den 15 aug. § 16. — 6) D:o d:o den 1 aug. § 10 och den 8 aug. § 7. — 7) D:o d:o den 15 aug. § 2.

Under året afgick genom döden kamreraren, filosofie magistern Karl H. Lindholm, som altsedan kontorets upprättande varit dess chef.

Traffikkamreraren Lindholms fränfalle.

Intrader.

Intraderna för året visa ett märkbart nedåtgående. Kontoret har nemligen icke haft sedan 1897 att uppvisa en så låg debiteringssumma, som för det nu tilländalupna året. 1897 års intrader utgjorde Fmk 643,799:45, 1901 års däremot något mera, eller Fmk 654,995:38, således ett öfverskott af Fmk 11,195:93. Detta öfverskott får dock i någon mån ökas, alldenstund 1897 års debitering icke vidkänts den altsedan 1899 beviljade nedsättningen af en del trafikafgifter. Jämför man åter åren 1901 och 1900, blir skillnaden skrämmande stor. Men härvid är att märka den s. k. tullpaniken, då på få undantag när, allt hvad som i packhusen och warrantmagasinen funnos tullbehandlades. Läger man därtill de ytterligare, allt under skrämselför tullförhöjningen, införskrifna stora partierna tullpliktiga varor, minskas ännu mera den egentliga skillnaden. Att denna mängd varor icke samma år kunde realiserats inses lätt, en stor del måste öfvergå till det följande året. Däraf den stora minskning af intraderna för 1901. Inlagornas antal utgjorde för sagda år 40,976, hvar emot 1900 års slutnummer blef 43,718, altså 2,742 stycken mindre för 1901. Granskar man de månader, i slutet af September och början af Oktober 1900, under hvilken tid den egentliga tullpaniken inträffade, jemte samma månader för det nu utgångna redogörelseåret, finner man, att mer än hälften af hela den summa hvarmed 1901 års debitering understeg 1900 års, belöper sig å dessa månader. Afdrager man denna summa Fmk 62,381:46 från hela den 1900 understigande summan utgör återstoden Fmk 48,788:27. Denna summa torde till stor del kunna påbörjas den af mig tidigare åberopade öfverimporten af tullpliktiga varor under 1900. Intraderna för 1901 utgjorde Fmk 654,995:38 mot Fmk 766,165:11 för 1900, altså en minskning af Fmk 111,169:73 för 1901.

Tolagen för 1901 understeg föregående års med Fmk 53,874:88 i det att tolagen för 1901 utgjorde Fmk 199,557:73, för 1900 däremot Fmk 253,432:61.

Tolagsafgifter.

Trafikafgiften åter uppgick till Fmk 450,502:71 för 1901, mot Fmk 506,153:24, för 1900, altså en minskning af Fmk 55,650:53. Jämför man denna skillnad med skillnaden för tolagsafgifterna, finner man att den så när som på ett par tusen mark, utgör samma summa, hvilket nog samt bevisar ett reelt nedåtgående af importen för 1901.

Trafikafgifter.

Altsedan Maj månad, då trafikkontoret öfverflyttade till nya tullhuset, har uppbörderna af filialens i warrantmagasinet debiteringar verkstälts å

Warrantfilialen.

trafikkontoret. Filialens debitering har äfven vidkänts en minskning af Fmk 6,807: 64. För 1901 uppgick nemligen intraderna till Fmk 64,916: 45 mot Fmk 71,724: 09 för 1900. Utom de här ofvan upptagna intraderna för redogörelseåret tillkommer Fmk 1,534: 77, utgörande stadens förlust, genom de falsier, hvilka blifvit begångna uti allmänna upplagsmagasinets tullafdelning.

Mätning-
afgif-
ter och maga-
sinshyror.

Hvad de små debiteringsposterna, mätningafgiften och magasinshyrorna vidkomma, hafva också de nedgått. Mätningafgiften med mer än hälften, eller Fmk 1,230: 71. För 1901 utgjorde sagda afgift Fmk 1,565: 02, för 1900 däremot Fmk 2,795: 73. Magasinshyrorna hafva åter minskats med Fmk 413: 61. Totala debiteringen af dessa hyror uppgingo till Fmk 3,369: 92, hvaraf Fmk 3,106: 98 hänföra sig till platshyra för öfverliggedagar i varuskjulet och Fmk 262: 94 till transitomagasinshyra en afgift som allt mer och mer minskas, altsedan warrantmagasinen tillkommit.

Uppbörd och
debitering.

Uppbörden och debiteringen hafva under årets gång något så när följts åt. De vid årsskiftet utestående Fmk 8,485: 57, bestodo hufvudsakligast af de sedvanliga månadsrestlängderna. Sedan dessa numera inlutit utestå af hela 1901 års debitering Fmk 216: 12.

Rester.

Balanserande rester från föregående år, 1894—1900, utgöras Fmk 343: 92, för den 31 December 1901.

Tolag för varor
till uppstad.

Staden tillfallande tolag för tullpliktiga varor, destinerade till uppstäderna, uppbäras direkte af Drätselkontoret och redovisas således af sagda kontor.

Bland tabellbilagorna upptagna tablåer utvisa månad för månad Trafikkontorets debitering och uppbörd under 1901.“

Hamnkontorets
uppbörd.

Angående beloppet af de vid Hamnkontoret uppdebiterade afgifterna meddelas uppgift uti de längre fram ingående tabellbilagorna. Här må angående Hamnkontoret anföras endast följande

Hamnkaptenen
och Hamnbok-
hållaren till-
kommande upp-
bördsprocent.

Af årets uppbörd, utgörande med 40 och 60 % afdrag, beviljade staden reguliert trafikerande ångbåtar, 204,044 mark 27 penni, har tillkommit¹⁾ Hamnkaptenen efter 4 % å 200,000 mark med 2 % å 4,044 mark 27 penni 8,080 mark 89 penni och Hamnkantorsbokhållaren efter 0,5 % af hela uppbörden 1,020 mark 22 penni.

Parmmätare,
packare och
vräkare.

I enlighet med bestämningen i gällande Trafiktaxa för Helsingfors stad af den 10 April 1888, som föreskrifver att vid Hamnkontoret skall antagas ett antal edsvurna parmmätare, hvilka för verkställd mätning

¹⁾ Drks prot. den 9 jan. § 12.

sjelfva ega uppbära dem tillkommande arvode, hade under året varit anställda en ålderman och femton parmmätare och deras förtjenst utfallit sålunda: att för uppmätta 49,385 famnar ved å medelpris 30 penni uppburits 14,815 mark 50 penni, som fördeladt på 16 man gör Fmk 925:97 för hvarje. För packning och vräkning finnas vid Hamnkontoret anställda två personer med skyldighet bland annat att vid behof tjenstgöra; och hafva under året 754 tunnor tjära blifvit vräkta, hvilket å 15 penni per tunna gör 113 mark 10 penni, som fördeladt på tvenne utgör Fmk 56:55 för hvardera.

Den å Axel Fredrik Laurells stipendiifond till 99 mark 34 penni uppgående disponibla räntan fördelades ¹⁾ för året mellan Nya Svenska och Finska samskolorna. Laurells stipendiifond.

c) *Särskilda andra af Drätselkammaren handhafda ärenden.*

Förteckningen af stadens fasta egendom blef under året kompletterad genom införande i stadens fastighetsböcker af samtliga under året rörande fastigheternas disposition skedda förändringar. Komplettering af fastighetsböcker.

Stadens säkerhetshandlingar granskades tvenne gånger under årets förlopp och vidtogos nödiga åtgärder i förekommande fall till bevarande af stadens rätt. Granskning af säkerhetshandlingar.

Förutom i de fall, då Kammaren på vederbörande myndigheters anfordran afgaf endast förklaring, blef stadens talan genom Drätselkammarens försorg vid domstol bevakad i ärenden, i hvilka staden var part eller annars hade något intresse att tillgodose. Bevakande af stadens rätt i rättegångar, konkurser och taxeringsärenden m. m.

Uti sammanlagdt 43 fall godkände Drätselkammaren ingifna ritningar för tillernade husbyggnader och ändringar uti redan befintliga sådana å stadens arrendemarker, nämligen för 1 byggnadsföretag å Alkärr, 1 å Arabia, 1 å Arbets- och fattiggården, 14 å Berghäll, 1 å Blekholmen, södra, 1 å Blåbärslandet, 1 i Brunnsparken, vestra, 1 å Fölisön, 1 å Humleberg, 1 å Högholmen, 1 å Hörneberg, 4 å Mejlans, 4 å Rönnskär, vestra, 1 å Rönnskär, östra, 1 å Sandudd, 1 å Surutoin, 1 å Taipale, 1 å Tallbacka, 2 å Tölö sockerbruk, 2 å Wallgård och 2 å Ås. Godkända byggnadsritningar.

Under året godkände Drätselkammaren inalles 18 borgesförbindelser för ingångna arrendeaftal, 3 för leveranser, 12 för köpeskillings för

¹⁾ Drks prot. den 18 april § 38.

försåld tomt erläggande, 5 fyllnadsborgesförbindelser vid inteckningspostposition och 1 för uppbördsborgen.

Utverkade och förnyade inteckningar.

Uti in summa 136 fall utverkade sig Drätselkammaren inteckning i tomter och byggnader, nämligen uti 101 fall för ingångna arrendeaftal och 35 fall för skuldsedlar å köpeskillingen för försålda tomter.

Cirkulärbref till samtliga stadens nämnder och styrelser.

Af förekommen anledning och på Drätselkontorets derom gjorda framställning erinrade ¹⁾ Drätselkammaren uti cirkulärbref samtliga stadens nämnder och styrelser derom, att alla ett förgånget år rörande redovisningar, uppgifter, inventariiförteckningar m. m. böra för möjliggörandet af bestämmelsen uti § 67 i nådiga förordningen af den 8 December 1873, angående kommunalförvaltning i stad, till Drätselkontoret aflemnas inom Januari månads utgång det påföljande året.

Drätselkammarens medlemmar.

Drätselkammaren bestod under året af hofrådet C. Nummelin (ordförande), bandirektörsassistenten Th. Frosterus, grefve C. Mannerheim, protokollssekreteraren A. Aminoff (viceordförande), gårdsegaren K. R. Åström och vicekonsuln K. Stockmann. Suppleanter voro: ²⁾ arkitekten V. Aspelin, vicehäradshöfdingen J. Ugglå och vicehäradshöfdingen E. Indrenius.

Drätselkammarens sammanträden, antal ärenden m. m.

Drätselkammaren hade under året 58 sammanträden, af hvilka 52 ordinarie och 6 extra. Dervid behandlades 1,256 diariieförda ärenden, af hvilka 103 voro beroende från föregående år samt 1,153 nya. Af dessa blefvo 1,110 befordrade till slut samt 146 beroende på vidare åtgärd. Anordningar utfärdades till ett antal af 3,254. Paragrafantalet i Kammarens protokoll uppgick till 1,729 samt brefnummern till 321.

¹⁾ Drks prot. den 21 febr. § 24. — ²⁾ D:o d:o den 10 jan. § 40.